

Ekonomická
fakulta
Faculty
of Economics

Jihočeská univerzita
v Českých Budějovicích
University of South Bohemia
in České Budějovice

Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích
Ekonomická fakulta
Katedra obchodu a cestovního ruchu

Bakalářská práce

Vliv umožnění volby dodavatele elektrické energie
na vývoj celkové platby za elektřinu

Vypracoval: Ing. Tomáš Birčák
Vedoucí práce: doc. Ing. Kamil Pícha, Ph.D.
České Budějovice 2019

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE
(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Ing. Tomáš BIRČÁK**
Osobní číslo: **E16375**
Studijní program: **B6208 Ekonomika a management**
Studijní obor: **Obchodní podnikání**
Název tématu: **Vliv umožnění volby dodavatele elektrické energie na vývoj celkové platby za elektřinu**
Zadávající katedra: **Katedra obchodu a cestovního ruchu**

Z á s a d y p r o v y p r a c o v á n í :

Cíl práce:

Cílem práce je na základě dostupných dat posoudit dopad liberalizace spotřebitelského trhu s elektrickou energií.

Metodický postup:

1. Studium odborné literatury
2. Sběr dat
3. Analýza získaných dat
4. Návrh opatření

Rámcová osnova:

1. Úvod. Cíl práce (hypotézy - pokud jsou s ohledem na zvolené téma potřebné).
2. Přehled řešené problematiky (literární rešerše).
3. Metodika.
4. Řešení a výsledky, případně diskuse.
5. Závěr. X. Seznam použitých zdrojů X. Seznam příloh (jsou-li v práci přílohy) X. Přílohy

Rozsah grafických prací: **Dle potřeby**

Rozsah pracovní zprávy: **30 - 40 stran**

Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná**

Seznam odborné literatury:

Eisner, M. (2015). *Změna dodavatele energií - jak se nenechat oklamat.* Praha: Michal Eisner v nakl. Mare-Czech.

Chemišinec, I. (2010). *Obchod s elektřinou.* Praha: Conte.

Kacvinský, P. (2007). *10 let regulace v elektroenergetice.* Jihlava: Energetický regulační úřad.

Kubín, M. (2006). *Přenosy elektrické energie ČR: v kontextu evropského vývoje.* Praha: ČEPS.

Kubín, M. (2009). *Proměny české energetiky: historie, osobnosti, vědecko-technický rozvoj.* Praha: Český svaz zaměstnavatelů v energetice.

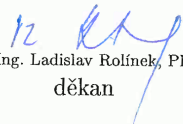
Vašíček, J. (2003). *Ceny a náklady v energetice: Prices and cost in power sector.* Praha: České vysoké učení technické.

Vedoucí bakalářské práce: **doc. Ing. Kamil Pícha, Ph.D.**

Katedra obchodu a cestovního ruchu

Datum zadání bakalářské práce: **28. února 2018**

Termín odevzdání bakalářské práce: **13. dubna 2019**

doc. Ing. Ladislav Rolínek, Ph.D.

děkan

JIHOČESKÁ UNIVERZITA
V ČESKÝCH BUĎĚJOVICÍCH
EKONOMICKÁ FAKULTA
STŘEDNÍ PRŮMYŠLOVSKÁ ŠKOLA
Č. 1300, 370 01, Budějovice

Ing. Viktor Vojtko, Ph.D.

vedoucí katedry

V Českých Budějovicích dne 1. března 2018

Prohlášení

Prohlašuji, že svou bakalářskou práci jsem vypracoval samostatně a pouze s použitím pramenů a literatury uvedených v seznamu citované literatury.

Prohlašuji, že v souladu s § 47 zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své bakalářské práce, a to - v nezkrácené podobě elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejich internetových stránkách, a to se zachováním mého autorského práva k odevzdanému textu této kvalifikační práce. Souhlasím dále s tím, aby toutéž elektronickou cestou byly v souladu s uvedeným ustanovením zákona č. 111/1998 Sb. zveřejněny posudky školitele a oponentů práce i záznam o průběhu a výsledku obhajoby kvalifikační práce. Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé kvalifikační práce s databází kvalifikačních prací Theses.cz provozovanou Národním registrem vysokoškolských kvalifikačních prací a systémem na odhalování plagiátů.

V Českých Budějovicích, dne 28. 2. 2019

.....

Ing. Tomáš Birčák

Poděkování

Na tomto místě bych chtěl poděkovat především doc. Ing. Kamilovi Píchovi, Ph.D. za trpělivou spolupráci a tvůrčí vedení celé práce.

Dále bych chtěl poděkovat mojí manželce Báře za veškerou podporu, bez níž bych nebyl schopen tuto práci napsat.

OBSAH

1 ÚVOD	3
2 PŘEHLED ŘEŠENÉ PROBLEMATIKY	4
2.1 LIBERALIZACE TRHU	4
2.2 PRÁVNÍ ÚPRAVA	5
2.3 REGULACE TRHU S ELEKTRINOU	8
2.4 SUBJEKTY NA TRHU S ELEKTRICKOU ENERGIÍ	9
2.5 OBCHODOVÁNÍ S ELEKTRINOU.....	10
2.5.1 <i>Velkoobchodní cena elektřiny</i>	10
2.5.2 <i>Druhy kontraktů na elektrické energie</i>	11
2.5.3 <i>Burza</i>	12
2.5.4 <i>Další trhy s elektřinou</i>	13
2.6 DODAVATELÉ ELEKTRICKÉ ENERGIE.....	15
2.6.1 <i>Tradiční dodavatelé</i>	15
2.6.2 <i>Alternativní dodavatelé</i>	15
2.7 CENY ELEKTRINY OD DODAVATELE PRO KONEČNÉHO ZÁKAZNÍKA	18
2.8 CELKOVÁ ÚČTOVANÁ CENA ZA ELEKTRINU	21
2.9 DISTRIBUČNÍ SAZBA.....	24
3 METODIKA	26
3.1 HYPOTÉZY	27
3.2 ZDROJE DAT.....	27
3.3 POPIS POUŽITÝCH METOD.....	29
4 ŘEŠENÍ A VÝSLEDKY	33

4.1	NkC vs. PNCE.....	33
4.2	SROVNÁNÍ STŘEDNÍCH HODNOT JEDNOTLIVÝCH INTERVALŮ.....	33
4.3	POROVNÁNÍ NABÍDEK DODAVATELŮ	35
4.4	KONKURENČNÍ PROSTŘEDÍ	39
5	ZÁVĚR.....	41
I.	SUMMARY.....	43
II.	SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ.....	44
III.	SEZNAM OBRÁZKŮ A TABULEK.....	47
IV.	SEZNAM PŘÍLOH.....	49
V.	PŘÍLOHY	50
A.	SLOVNÍČEK.....	50
B.	SEZNAM ZKRATEK.....	52

1 ÚVOD

Energetické hospodářství patří mezi specifické segmenty trhu. V minulosti se zde projevoval velký vliv monopolizace a koncentrace tržní síly do rukou několika málo významných subjektů. Trh s elektrickou energií není ani dnes dokonale konkurenčním prostředím (Kacvinský, 2007). Při výrobě elektřiny vznikají externality, spotřebitelé z řady příčin nemají úplné informace. Pravidla trhu jsou z velké míry ovlivňovány Energetickým regulačním úřadem.

Energetické hospodářství, jako nedílná součást tržně orientované ekonomiky, je ovlivňováno především konkurenčním prostředím. Podnikání v energetické prostředí se vyznačuje vysokou kapitálovou náročností spojenou s dlouhodobým plánováním a investicemi. Na energetickém trhu existuje značné časové zpoždění na straně nabídky při uspokojování poptávky. Naproti tomu poptávka na energetických trzích reaguje na aktuální tržní signály vycházející z celkové hospodářské situace. Možná tržní selhání v energetice mají dopad na celé národní či evropské ekonomiky. Pokud i přes vnitřní regulační snahu dojde k selhání trhu, v energetickém prostředí označované jako stav nouze, přebírá kontrolu nad všemi energetickými trhy stát.

Cílem této práce je specifikovat dopady liberalizace trhu s elektrickou energií, popsat souvislost mezi volbou dodavatele elektrické energie pro koncového zákazníka ve vztahu k ceně celkové služby a sledovat časový vývoj ceny elektrické energie v období let 2006 až 2018 s důrazem na neregulovanou složku elektřiny.

V neposlední řadě si tato práce klade otázku, zda se na trhu s elektřinou vytvořilo konkurenční prostředí, které by zajišťovalo koncovému zákazníkovi lepší postavení na trhu potažmo výhodnější cenu. A pokud takovéto prostředí vzniklo, jak se vyvíjí a zda přináší prospěch zákazníkovi prostřednictvím levnější elektřiny, vyjádřené skrze nižší marže obchodníků.

2 PŘEHLED ŘEŠENÉ PROBLEMATIKY

2.1 Liberalizace trhu

Myšlenka společného otevřeného trhu s energií byla přítomna již u zrodu samotného Evropského společenství. Evropské společenství uhlí a oceli (ESUO) bylo založeno tzv. Schumanovou deklarací, která kromě jiného uvádí: „Zavedení společné výroby uhlí a oceli bude mít za následek okamžité vytvoření společných základů pro ekonomický rozvoj, jakožto první etapu Evropské federace...“ a „...položí reálné základy pro jejich hospodářské sjednocení.“ (König, 2005)

V energetické politice EU pokračují i Římské smlouvy, kterými je založeno Evropské společenství pro atomovou energii (Euratom), které energetice, a v té době obzvláště jaderné, přiřazují hospodářský a strategický význam. Jaderná energie byla v 60. letech 20. století považována za řešení tehdejších i pozdějších energetických problémů Evropy (Bartoš, 2012).

Liberalizace trhu v Evropě začala ve Velké Británii (The National Archives, 1989) a na ni navázala postupná liberalizace dalších evropských trhů. Současné právní vymezení vychází z *Nářízení evropského parlamentu a rady (ES) č. 1228/2003* (EUR-Lex, 2003a) schváleného Evropským parlamentem v roce 2003 (EUR-Lex, 2003b), (Zmeškal, 2005). Definitivní zakotvení energetické politiky v primárním právu EU znamenalo podepsání Lisabonské smlouvy 13. prosince 2007. Lisabonská smlouva věnuje oblasti energetiky část *Hlava XX Energetika čl. 176b* (Euroskop, n.d.). Česká republika se tak ratifikací ze dne 3. listopadu 2009 připojila k jednotné evropské energetické politice.

Liberalizace trhu s elektrickou energií v České republice započala v roce 2000 s Energetickým zákonem č. 458/2000 Sb. Tento proces bývá též pojmenován jako unbundling. V prostředí energetiky unbundling znamená absolutní oddělení producentů energie od přenosových operátorů a od distributorů. Z hlediska rozdělení je nutné rozlišovat mez účetním, manažerským, právním a vlastnickým unbundlingem (Bartoš, 2012). V roce 2006 došlo podle tohoto schématu k dokončení přeměny monopolního energetického systému na systém s rozdělenými oblastmi pro:

- výrobu
- přenos a distribuci
- dodávku

Tím ovšem vývojový proces v energetice nekončí. V kontrastu s liberalizací trhu dochází po roce 2006 ke snaze prosazovat ekologická a úsporná opatření v oblasti energetiky, která do značné míry omezují svobodné tržní prostředí vytvořené procesem liberalizace. Mezi nejvýznamnější zásahy patří „Integrovaný energetický a klimatický balíček“ (EUR-Lex, 2007) schválený EU v roce 2007 a „Pařížská dohoda“ (The UNFCCC, n.d.) v rámci úmluvy OSN o změně klimatu pořádaná v roce 2015. Česká republika tuto dohodu ratifikovala jako poslední země EU a to 4. listopadu 2017 (MŽP, n.d.).

2.2 Právní úprava

Energetika je pro stát strategickým odvětvím. To se projevuje především značnou regulací ze strany státu skrze legislativní opatření. Za nejvýznamnější právní dokumenty v oblasti energetiky lze označit:

Zákon č. 458/2000 Sb. (Energetický zákon),

o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů ve znění účinném k 1. 1. 2018

Zákon mimo jiné specifikuje:

- Založení *Energetického regulačního úřadu (ERÚ)*
- Definuje PDS – provozovatel *distribuční soustavy (DS)*

Schválením nového Energetického zákona byl zrušen původní zákon č. 222/1994 Sb.

Zákon č. 526/1990 Sb. o cenách

Z pohledu energetiky je v tomto zákoně definován pojem regulace cen. Zákon určuje i způsob regulace cen, viz **§ 10 Seznam zboží s regulovanými cenami, odstavec 2:**

„Předpisy o regulaci cen podle odstavce 1 zveřejňuje Ministerstvo zdravotnictví ve Věstníku Ministerstva zdravotnictví, Energetický regulační úřad v Energetickém regulačním věstníku a Český telekomunikační úřad v Poštovním věstníku. Sdělení o jejich vydání vyhláší ve Sbírce zákonů podle zvláštního právního předpisu. Kraje a obce svá nařízení zveřejňují způsobem stanoveným zvláštním právním předpisem. Cenové rozhodnutí nabývá platnosti dnem jeho zveřejnění v příslušném věstníku a účinnosti dnem stanoveným v cenovém rozhodnutí, nejdříve však dnem jeho zveřejnění.“

Zákon č. 165/2012 Sb. o podporovaných zdrojích energie a o změně některých zákonů

Zákon řeší podporu OZE a formu vyúčtování

Zákon č. 406/2000 Sb. o hospodaření energií

V zákoně je uvedeno mimo jiné:

- Hospodaření s energiemi
- Podpora úspor energie, ekodesign, energetický štítek
- Požadavky na informování a vzdělávání

Z vyhlášek je třeba se zmínit o:

Vyhláška č. 82/2011 Sb. o měření elektřiny a o způsobu stanovení náhrady škody při neoprávněném odběru, neoprávněné dodávce, neoprávněném přenosu nebo neoprávněné distribuci elektřiny

Klíčovými body textu jsou:

- Způsob instalace měření, podmínky měření, třídy přesnosti měření
- Způsob odečtů, předávání výsledků měření
- Problematika černých odběrů

Vyhláška č. 70/2016 Sb. o vyúčtování dodávek a souvisejících služeb v energetických odvětvích

Řeší problematiku vyúčtování dodávek co do rozsahu, náležitostí a termínů vyúčtování.

Vyhláška č. 540/2005 Sb. o kvalitě dodávek elektřiny a souvisejících služeb v elektroenergetice

Zabývá se například pojmy:

- Kvalita, standard kvality
- Reklamace, náhrady
- Lhůty a termíny

Vyhláška č. 408/2015 Sb. o pravidlech trhu s elektřinou

Řeší problematiku:

- Volba a změna dodavatele elektřiny
- Registrace odběrných, předávacích míst
- Přeshraniční obchod
- Přenesení odpovědnosti za odchylku, vypořádávání odchylek

- Stav nouze a předcházení stavu nouze
- Vyúčtování dodávek elektřiny a souvisejících služeb, skladba cen, dodavatel poslední instance

Kromě přímých legislativních opatření státu je energetické prostředí do značné míry regulováno též dokumenty, které vznikají v kompetenci regulátora trhu. Mezi nejvýznamnější závazné dokumenty patří:

Cenová rozhodnutí – zveřejňovaná ve věstníku ERÚ

Vycházejí z požadavků **zákona č. 526/1990 Sb. o cenách**. Stanovuje ceny za příkon, za distribuované množství. K dnešnímu dni je účinné *Cenové rozhodnutí Energetického regulačního úřadu č. 11/2018 ze dne 20. listopadu 2018* (ERÚ, 2018), kterým se stanovují ceny za související službu v elektroenergetice odběratelům ze sítí nízkého napětí.

Pravidla provozování distribuční soustavy (PPDS) 2018

Pravidla (ČEZ Distribuce, n.d.), (EON distribuce, n.d.), (PRE distribuce, a.s. n.d.) vytváří jednotlivé energetické subjekty podnikající v distribuci elektrické energie. Jsou schvalovány Energetickým regulačním úřadem a navazují na Pravidla provozování přenosové soustavy.

- Stanovují minimální technické, plánovací, provozní a informační požadavky pro připojení uživatelů k DS
- Poskytují komplexní informace bez nutnosti pracovat s mnoha souvisejícími právními, technickými a dalšími podklady
- Stanovují základní pravidla, zajišťující spolupráci a koordinaci mezi jednotlivými účastníky trhu s elektřinou

Kodex Přenosové soustavy - Pravidla provozování přenosové soustavy

Cílem Kodexu PS (Kodex, n.d.) je vypracovat a veřejně publikovat informace pro účastníky trhu a pravidla, která stanoví požadavky pro připojení a užívání přenosové soustavy a dále podmínky pro poskytování podpůrných služeb (PpS) a přenosových služeb (PřS).

K dosažení bezpečného a ekonomického provozu PS nestačí pouze splnění podmínek definovaných Kodexem PS. Dalším stupněm řízení je provozní instrukce Dispečinku ČEPS tvořená **Dispečerským řádem elektrizační soustavy České republiky**

(Kodex, n.d.). Celý tento soubor dokumentů – tj. Kodex PS a provozní instrukce Dispečinku ČEPS jsou chápány a vytvářeny jako minimální soubor pravidel nutných k zajištění bezpečnosti a spolehlivosti provozu PS.

V rámci procesu harmonizace legislativy EU stojí za povšimnutí tyto výchozí dokumenty:

Nařízení Parlamentu a Rady (EU) č. 1227/2011 ze dne 25. října 2011 o integritě a transparentnosti velkoobchodního trhu s energií (Nařízení REMIT)

stanovuje povinnost účastníků trhu oznamovat obchody z organizovaných tržních míst a je naplňována

Prováděcím nařízením Komise č. 1348/2014 ze dne 17. prosince 2014 o oznamování údajů (Prováděcí nařízení REMIT).

2.3 Regulace trhu s elektřinou

Legislativní požadavky v energetickém prostředí jsou vymáhány a naplňovány několika významnými subjekty:

OTE, a.s.

Operátor trhu s elektřinou je akciová společnost se 100 % vlastnictvím státu s přímým vlivem Ministerstva průmyslu a obchodu ČR. Činnost OTE spočívá v záležitostech souvisejících s elektrickým trhem vyplývající z Energetického zákona. Jedná se především o vyplácení podpory obnovitelných zdrojů energie (OZE), sběr dat technického a ekonomického rázu z energetického prostředí. V gesci OTE je též vypořádávání denního trhu s elektřinou a sledování odchylek.

ČEPS a.s.

Společnost ČEPS je akciová společnost se 100 % vlastnictvím státu s přímým vlivem Ministerstva průmyslu a obchodu ČR. ČEPS provozuje Českou přenosovou soustavu (páteří síť elektrického vedení o napětí 400 kV, 220 kV a 110 kV). Činnost vychází z energetického zákona. Hlavním úkolem je udržovat stabilitu sítě, zprostředkovávat tranzit elektrické energie jak mezi výrobcí a distributory, tak i přes celé území ČR v rámci spolupráce provozovatelů přenosových soustav Evropy. ČEPS zajišťuje stabilitu sítě využíváním systémových a podpůrných služeb, přispívá k rozvoji trhu

s elektřinou. Z ekonomického hlediska je jeho úlohou vypořádávání externalit na trhu s elektrickou energií.

Energetický regulační úřad (ERÚ)

Je samostatně hospodařící ústřední orgán státní správy zřízený na základě energetického zákona. Do působnosti ERÚ náleží především regulace cen některých složek elektrické energie a dohled nad dodržováním energetického zákona (podpora hospodářské soutěže v energetických odvětvích, ochrana zájmů držitelů licencí a oprávněných zájmů zákazníků a spotřebitelů v energetice s cílem uspokojení všech přiměřených požadavků na dodávku energií). Dále se ERÚ zaměřuje na podporu využívání obnovitelných a druhotných zdrojů energie a decentralní výrobu elektřiny. Do kompetence ERÚ v neposlední řadě spadá činnost odboru licencí (Eisner, 2015).

Ministerstvo financí

Určuje výši zdanění elektrické energie.

2.4 Subjekty na trhu s elektrickou energií

Od roku 2006 lze tedy označit za hlavními subjekty na trhu s elektřinou:

- **Výrobce**

Vyrábí elektrickou energii. Elektřinu prodává za velkoobchodní ceny na burze nebo na základě jiných smluv dodavatelům. Ovlivňuje velkoobchodní cenu *produktů elektřiny (P_{Rel})*.

- **Dodavatel**

Je obchodníkem s elektřinou, nakupuje jednotlivé P_{Rel} a prodává je dalším subjektům (další dodavatelé, koneční zákazníci).

- **Konečný zákazník**

Subjekt spotřebovávající elektřinu za účelem uspokojování potřeb.

Kromě těchto účastníků plní významnou funkci na trhu:

- **Regulátoři**

Ovlivňují chování hráčů na trhu. Nastavují různá omezení. Využívají k tomu cenové nástroje.

- **Vlastníci přenosových/distribučních soustav**

Jejich činnost se odráží v celkové platbě koncového zákazníka v regulované složce platby za elektrickou energii.

2.5 Obchodování s elektřinou

2.5.1 Velkoobchodní cena elektřiny

Při stanovování velkoobchodní ceny je třeba si uvědomit, že neexistuje pouze jeden produkt, od kterého se odvíjí finální cena. Elektrická energie se nakupuje dopředu v časových intervalech.

Dle termínu obchodu dělíme organizovaný trh na dlouhodobý, kdy dodávka elektřiny nastává v časovém intervalu delším než jeden den od doby uskutečnění obchodu, a krátkodobý, kdy rozmezí mezi nákupem a spotřebou je v rozmezí minut až několika dní, mimořádný význam zde má denní/spotový trh (Chemišinec, 2010). Se zkracujícím se termínem obchodu roste volatilita ceny, proto se větší dodavatelé snaží zajistit významnou část dodávek v delším časovém předstihu (např. jeden, dva nebo tři roky dopředu).

Cena se dále liší **dle místa a času uzavření kontraktu**. Cenu elektřiny na burze ovlivňuje celá řada faktorů – ceny paliv (uhlí, ropa, zemní plyn, uran), ceny emisních povolenek, výrobní náklady jednotlivých zdrojů energie, jejich dostupnost a spolehlivost, ceny a dostupnost přeshraničních přenosových kapacit, poruchy národního energetického systému, poruchy ze sousedních energetických sítí, nevyžádané přeshraniční toky energie, produkce z obnovitelných zdrojů energie, roční období, denní doba, geografická poloha, počasí (sluneční intenzita, vítr, oblačnost, teplota), cena peněz a kurzy měn (Michalik, 2016).

Výsledné náklady dodavatele na elektřinu pro uspokojení poptávky koncového zákazníka v přesně určený čas jsou mixem jednotlivých velkoobchodních nákupů. Náklady na elektřinu k zajištění spotřeby koncového zákazníka se mohou u jednotlivých dodavatelů značně lišit. Strategie zajištění dostatečného množství nakoupené elektřiny je věcí managementu jednotlivých dodavatelů elektrické energie.

2.5.2 Druhy kontraktů na elektrické energie

Dodavatel elektrické energie zajišťuje krytí dostatečného množství elektřiny pomocí nákupů, které uskutečňuje skrze následující typy smluv:

Futures

Pro dlouhodobé zajištění elektřiny dodavatelé využívají termínové obchody – futures. Pomocí futures lze zajistit elektřinu na příští rok (+1 rok), přespříští rok (+2 roky) a na tři roky dopředu (aktuální rok +3 roky). Tyto kontrakty tvoří dominantní podíl výsledné nákupní ceny pro dodavatele (Chen, 2015). Příklad obchodovaných Power Futures na PXE:

- base load / peak load
- denní kurzy a objemy = month ahead px prices
- týdenní kontrakty
- roční kontrakty

typy:

SLOŽENÝ PRODUKT BL C08-09 (*COMPOUND*)

ROČNÍ DODÁVKA BL CAL-08 (*CZECH BASE LOAD YEAR FUTURES*)

Opce

Opce je smlouva, která dává kupujícímu právo nikoli povinnost koupit (kupní opce, call opce) resp. prodat (prodejní opce, put opce) komoditu. Za toto právo kupující zaplatí prodejci opční prémii. Jedná se o podmíněnou smlouvu, protože prodávající je zavázán příslušnou komoditu za provádějící cenu prodat resp. koupit, pouze pokud kupující svého práva využije. Evropské opce mohou být využity pouze v den splatnosti (Drnek, 2005).

Bilaterální kontrakty

Tyto vzájemné smlouvy mezi sebou uzavírá konkrétní nakupující s konkrétním prodávajícím na dodávku určitého objemu elektřiny v konkrétním čase za vyjednanou cenu (např. 5 MW v pracovních dnech mezi 16:00 a 20:00 po dobu jednoho roku) (Chen, 2018).

Forward

Tyto kontrakty se mohou lišit dle prodlevy mezi okamžikem uzavření obchodu a termínem skutečného vypořádání v rámci dnů až několika let (Dhir, 2018). Ve světě bývá možné uzavřít obchod třeba i 10 let dopředu (“Nový tah ČEZ“, 2010).

2.5.3 Burza

Nejvíce velkoobchodní cenu reflektuje nabídková cena na energetických burzách a pro trh s elektřinou v České republice pak cena na energetických burzách v Praze (PXE) a Lipsku (EEX).

Na burzovním trhu neexistuje pouze jeden PRel, který by se dal ztotožnit s velkoobchodní cenou elektřiny. Nákup a prodej elektřiny probíhá na burzách formou obchodu s komoditami. Nejvýznamnějšími burzami obchodující s energetickými komoditami ovlivňující české prostředí jsou:

Evropská energetická burza – European Energy Exchange (EEX)

EEX vznikla v roce 2002 sloučením Energetické burzy v Lipsku – Leipzig Power Exchange (LPX) s Frankfurtskou energetickou burzou EEX AG. Je součástí skupiny EEX Group, jejímž vlastníkem je Německá burza – Deutsche Börse Group (DAX). EEX obchoduje v oblasti komodit kromě elektřiny s emisními povolenkami, uhlím a dalšími komoditami (EEX AG, n.d.). Německý trh je pro cenu elektřiny na českém trhu důležitý, vyznačuje se vyšší mírou likvidity než český a tvoří se na něm cena pro velkou část Evropy. (Zágora, 2014).

Power Exchange Central Europe, a.s. (PXE)

PXE je česká komoditní burza, která působí jak na velkoobchodním trhu, tak na trhu konečných zákazníků. PXE jako jediná komoditní burza v ČR organizuje obchody na velkoobchodním trhu, kde jsou dodavatelé povinni nakoupit příslušnou komoditu v množství odpovídajícím poptávce koncového zákazníka. Byla založena 8. ledna 2007 jako Energetická burza Praha. Obchodování s českou elektřinou na PXE začalo **17. července 2007**. V současnosti je největším trhem s elektrickou energií a plynem ve střední a východní Evropě. Od roku 2016 je jejím dvoutřetinovým vlastníkem EEX, třetinový podíl zůstal ve vlastnictví Burzy cenných papírů Praha – Prague Stock Exchange (BCPP) (PXE, n.d.).

Pro ČR lze obchodovat s base load a peak load futures pro období rok, čtvrtletí i měsíc. Dále se zde obchoduje na spotovém trhu v denních a hodinových intervalech. Do spotových obchodů se zapojuje i OTE. V roce 2017 dosáhl objem obchodování s deriváty na elektrickou energii 48 TWh (PXE, 2018) (z toho pro český trh 18 TWh).

Na burze v současnosti působí čtrnáct dodavatelů, kteří jsou, kromě obchodování na velkoobchodním trhu, oprávněni k obchodování i na trhu konečných zákazníků (Alpiq,

AmperMarket, Bohemia Energy, ČEZ, Eon, Energy trading, Carbounion, MND, Lumious, Nano energies, PPS, PRE, Slovenské elektrárne, Veolia). Nejvýznamnějšími odběrateli na trhu konečných zákazníků obchodující na PXE, jsou ministerstva, kraje, města, obce, nemocnice, školy, příspěvkové organizace a další instituce státní správy, které podléhají režimu veřejných zakázek.

Burza cenných papírů Praha – Prague Stock Exchange (BCPP)

Byla založena v roce 1993. V roce 2008 se jejím většinovým vlastníkem stala Wiener Börse AG (člen skupiny CEE Stock Exchange Group (CEESEG)).

Další komoditní burzy v ČR s licencí Ministerstva průmyslu a obchodu obchodujících s elektřinou (MPO, 2018):

Českomoravská komoditní burza Kladno

Komoditní burza obchoduje se silovou elektřinou pro střední a velké koncové odběratele s minimální spotřebou 500 MWh/rok. Nabízí elektřinu vysokého a nízkého napětí. Jedná se o fyzickou dodávku elektřiny, elektřinu nelze převést na deriváty (ČMKBK, n.d.).

2.5.4 Další trhy s elektřinou

Operátor trhu

Pro ČR zajišťuje operátor trhu mimo jiné i organizování **krátkodobých trhů** (trh blokový, denní a vnitrodenní - viz Tabulka 1). Mezi výhody obchodování přes OTE patří například neutrální, bezpečné, nediskriminační prostředí a anonymita s funkcí centrální protistrany. Při nákupu kupující neví, od koho nakupuje (a naopak), protože obchod je zprostředkován OTE, který na sebe bere riziko vypořádání transakce i fyzické vypořádání dodávky. OTE tvoří prostředníka obchodu, který od prodávajícího elektřinu kupuje a kupujícímu ji zase prodává, čímž pro účastníky obchodu celý obchod zjednodušuje (Chemišinec, 2010). OTE zprostředkovává následující trhy:

- **Blokový trh** – Sjednání obchodu do 5 dní před dnem dodávky. Obchody jsou tvořeny bloky (base load, peak load, offpeak load).
- **Denní/spotový trh** – Obchodování se uzavírá v 11 hodin dne před dodávkou. Jde o dvoustranné aukce. Cena kolísá v rozmezí -150 – +500 EUR/MWh, při vychýlení z intervalu je pořádaná druhá aukce. Obchody se dělí do 24 hodinových trhů pro každý následující den.

- **Vnitrodenní/intraday trh** – Otvírá se až po uzavření denního trhu v 15 hodin před dnem dodávky. Poptávky a nabídky probíhají formou vývěsky. Trh řeší nečekané přebytky či nedostatek elektrické energie. Zavírá se 60 minut před hodinou dodávky.
- **Vyrovnávací trh** – Jedná se o speciální trh, vytvořen pro potřeby přenosové soustavy, kde jediným kupujícím regulační energie je ČEPS, a.s., který ze strategických a technologických důvodů nakupuje elektrickou energii, aby si zabezpečil dostatečné rezervy ve smluvních podpůrných zdrojích. Vyrovnávací trh se otevírá ihned po uzavření vnitrodenního trhu a zavírá 30 minut před hodinou dodávky. Jedinou možnou protistranou obchodníkům je tedy *provozovatel přenosové soustavy (PPS)*. Nakupuje se kladná nebo záporná regulační energie. Nevýhodou obchodů je skutečnost, že se obchoduje hodinu až 30 minut dopředu a nakupuje se po pevných hodinových blocích (Chemišinec, 2010).

Tabulka 1: Srovnání jednotlivých parametrů krátkodobých trhů s elektřinou

	Blokový trh	Denní trh	Vnitrodenní trh	Vyrovnávací trh
Forma trhu	Kontinuální párování	Denní aukce	Akceptační vývěska	Akceptační vývěska
Obchodovaná perioda	12 nebo 24 hod.	1 hod.	1 hod.	1 hod.
Minimální možné obchodovatelné množství	1 MW x 12 nebo 24 hod.	1 MWh	1 MWh	1 MWh
Maximální možné obchodovatelné množství	50 MW x 12 nebo 24 hod.	99 999 MWh	99 999 MWh	99 999 MWh
Nejmenší možný inkrement množství	1 MW x 12 nebo 24 hod.	0,1 MWh	0,1 MWh	0,1 MWh
Měna obchodování	CZK	EUR	CZK	CZK
Minimální možná cena	1 CZK/MWh	-3 000 EUR/MWh	-99 999 CZK/MWh	-99 999 CZK/MWh
Maximální možná cena	9 999 CZK/MWh	3 000 EUR/MWh	99 999 CZK/MWh	99 999 CZK/MWh
Nejmenší možný inkrement ceny	1 CZK/MWh	0,01 EUR/MWh	1 CZK/MWh	1 CZK/MWh
Možnost nulové ceny	NE	ANO	NE	NE
Čas otevření	9:30 D-5	neomezené	15:00 D-1	H-1:00
Čas uzavření	13:30 D-1	11:00 D-1	H-1:00	H-0:30

Zdroj: (Zmeškal, 2005)

2.6 Dodavatelé elektrické energie

2.6.1 Tradiční dodavatelé

Mezi tradiční dodavatele řadíme společnosti, které byly na trhu s elektrickou energií pro domácnosti před rokem 2006. V současné době tyto mateřské společnosti provozují distribuční a prodejní dceřiné společnosti. Distribuční dceřiná společnost spravuje lokální DS ČR. Prodejní dceřiná společnost se zabývá prodejem elektřiny koncovým zákazníkům jak v původním regionu, tak i v DS konkurence. Kromě hlavních dodavatelských společností, které mají jméno holdingu ve svém názvu, mají tyto společnosti i dcery, které operují na poli alternativních dodavatelů:

ČEZ – ČEZ Prodej, a.s. (dále koncovým zákazníkům nabízí služby i ČEZ ESCO a.s.)

E.ON – E.ON Energie, a.s.

PRE – PRE zákaznická, a.s. (s alternativním dodavatelem eYello CZ, k.s.)

2.6.2 Alternativní dodavatelé

Alternivní dodavatelé elektrické energie vstoupili na trh po roce 2006. Nemají vlastnický vztah k DS ČR, elektřinu v ČR většinou nevyrábí, pouze s ní obchodují. Elektřinu pro pokrytí potřeb svých odběratelů kryjí nákupem mimo *vlastnickou skupinu* (Sk.). Mezi významné alternativní dodavatele patří:

Innogy Česká Republika, a.s.

Je jednou z největších evropských energetických společností. Na území České republiky obchoduje s plynem a vystupuje též jako alternativní dodavatel elektrické energie pro domácnosti. Na trh vstoupila jako nový dodavatel v roce 2010 pod původním jménem RWE Energie, a.s. V roce 2016 došlo k jejímu vyčlenění z mateřské společnosti RWE. Díky současnému obchodování s plynem a silnému zázemí se v roce 2018 se svými více než 400 tisíci zákazníky dostala na první místo v žebříčku alternativních dodavatelů elektrické energie.

BOHEMIA ENERGY entity, s.r.o. – Bohemia Energy Holding

Patří k nejstarším a zároveň největším alternativním dodavatelům elektrické energie. Na trhu s elektřinou obchoduje již od roku 2005. Celá skupina Bohemia Energy Holding dodává elektrickou energii přibližně 650 tisícům zákazníků z řad českých domácností.

Do Bohemia Energy Holdingu patří (Tzbinfo, 2017):

Bohemia Energy entity, s.r.o.

Pro vytvoření vztahu se zákazníky jsou pro ni klíčová slova: podepsaný etický kodex, reklama s Pavlem Liškou, nic na Vás nehrájeme, Garance měsíce zdarma.

Comfort Energy, s.r.o.

Vznikla v roce 2008 a až do roku 2012 působila pouze na velkoobchodním trhu s energetickými komoditami a službami.

klíčová slova: garantovaná úspora peněz za energie, sjednocení dodávek plynu a elektřiny, komfortní péče o zákazníky, zřízení služeb v pohodlí vašeho domova, férové jednání a žádné skryté poplatky.

Europe Easy Energy, a.s. v holdingu od prosince 2015 (Tzbinfo, 2016)

klíčová slova: bez starostí, jednoduše online, 10 minut, dTest, česká společnost od roku 2011.

X Energie, s.r.o. v holdingu od prosince 2016

klíčová slova: dTest, změna dodavatele je bezplatná, uděláme ji za Vás, každý měsíc odměna, nižší cena než dominantní dodavatel.

Slovakia Energy, s.r.o.

Amper Market, a.s. (Amper Holding) v holdingu od září 2018 (“Antimonopolní úřad“, 2018), (ÚOHS, 2018).

Velmi úspěšný obchodník na burze PXE, kde realizoval 85 % dodávek elektřiny koncovým zákazníkům (Halada, 2018).

klíčová slova: u nás je vše skutečnost, jedny z nejnižších cen na trhu, nespolupracujeme s podomními prodejci, přeplatky z vyúčtování vracíme všem zákazníkům, transparentnost, rychlý, profesionální a přátelský přístup.

Kromě dosud aktivních společností byli do holdingu převedeni zákazníci konkurenčních společností:

2013 **České Energetické Centrum, a.s. České Energetické Centrum Jih, a.s.** (Ceny Energie, 2014)

2016 **Right Power, a.s.** (Schindler, 2016) do roku 2012 společnost vystupovala pod názvem **Bicorn s.r.o.**)

Centropol Energy, a.s.

První zákazníci získal Centropol již v březnu 2002 (Veselý, 2011) na samém počátku otevírání energetického trhu. Dnes s přibližně 240 tisíc zákazníky je třetím největším alternativním dodavatelem elektrické energie.

klíčová slova: zákazník je pro nás víc než pouhé číslo, jednáme na rovinu, ušetříte čas, peníze, starosti, změnu dodavatele pro vás zařídíme zdarma.

Pražská plynárenská, a.s.

Společnost, která odkazuje na svoji historii až do roku 1847, se primárně zaměřuje na prodej a distribuci plynu na území Prahy. Vstoupila na trh jako alternativní dodavatel až v roce 2012. Její zázemí, zkušenosti v obchodu s energetickými komoditami a především vazby na potenciální zákazníky jí umožnily růst a v roce 2018 se s více než 40 tisíci domácností řadí do první desítky alternativních dodavatelů elektrické energie.

klíčová slova: stabilita a jistota díky 170 letům zkušeností, chováme se férově, pomůžeme vám v citlivých situacích, můžete mluvit na rovinu a bez zbytečných okolků, služby, které opravdu pomáhají, lidský přístup, papírové fakturace posíláme zdarma.

LAMA energy, a.s. - LAMA ENERGY GROUP

Společnost po několika reorganizacích vstoupila na trh s elektrickou energií pro domácnosti v roce 2012. Kromě dodavatele elektřiny a plynu – LAMA energy, a.s. holding sdružuje další firmy jako LAMA GAS & OIL (těžba ropy a plynu), Teplárny Kyjov, Otrokovice, Český Krumlov (Energo Český Krumlov, s.r.o.), mezi jejichž služby patří výroba, rozvod tepla, teplé vody a elektřiny. Tato společnost obchoduje i se svojí vyrobenou elektřinou a lze ji řadit i mezi výrobce elektrické energie. V roce 2018 měla více než 40 tisíc odběratelů elektřiny.

klíčová slova: garance nižší ceny oproti dominantnímu dodavateli v regionu, spolehlivý dodavatel plynu, elektřiny, tepla, mob. služeb, satelitního televizního vysílání (DIGI TV), silná skupina s českými vlastníky, vlastní těžba plynu a výroba elektřiny.

MND a.s., Moravské naftové doly

Největší česká těžební společnost ropy a plynu MND a.s. začala prodávat elektřinu a plyn domácnostem v roce 2014 a se svými více než 40 tisíci zákazníky se řadí k nejmladším a nejúspěšnějším alternativním dodavatelům elektrické energie. MND jsou členem investiční skupiny KKCG. Její silnou stránkou je dlouhodobé obchodování

s energetickými komoditami, vlastní těžba plynu a ropy, které působí pozitivně na zákazníka a vazba na region.

klíčová slova: férové jednání, výhodně bez zbytečných prostředníků, bez skrytých poplatků a sankcí, bezplatná linka.

EP ENERGY TRADING, a.s. (EPET) –

Energetický a průmyslový holding, a.s. (EPH)

Prodejní společnost EPET vznikla v roce 2013 z United Energy Trading, a.s. Dnes je začleněna do holdingu EPH, který je druhým největším výrobcem elektrické energie v ČR a je významným hráčem na mnoha dalších evropských trzích s energetickými komoditami. Díky silnému zázemí lze předpokládat, že se stane dodavatelem pro více než současných 35 tisíc domácností.

V minulosti mezi další významné alternativní dodavatele patřily společnosti:

RIGHT POWER ENERGY, s.r.o. (47 tis. zákazníků v roce 2015)

České Energetické Centrum, a.s. (58 tis.; 2012)

BICORN, s.r.o. (51 tis.; 2011)

Severomoravská plynárenská, a.s. (46 tis.; 2013)

2.7 Ceny elektřiny od dodavatele pro konečného zákazníka

Výsledná cena, za kterou nabízí dodavatel elektřinu (označovaná jako „spotřebovaná elektřina“, „obchodní cena“, „cena za dodávku elektřiny“ „silová elektřina“), je tvořena nákupní cenou elektřiny a marží obchodníka. Marže odráží především zisk a další náklady dodavatele (provozní náklady – mimo jiné mzdové náklady, odpisy investičního majetku, finanční náklady a mimořádné náklady) (Vašíček, 2003).

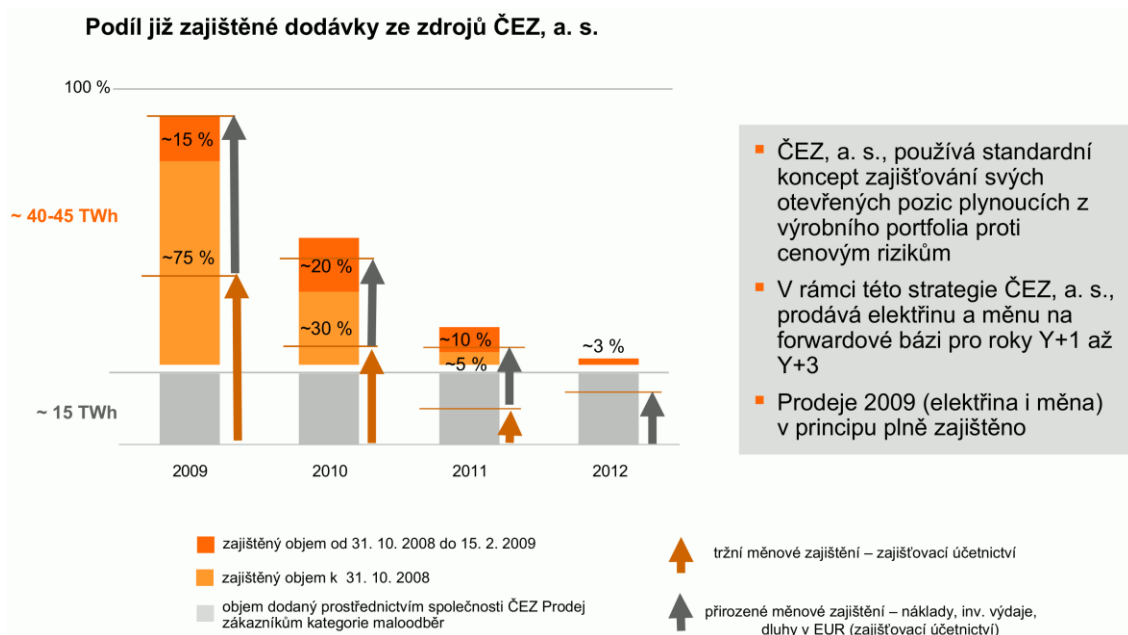
Nákupní – velkoobchodní cenu tvoří cena za nakoupenou elektřinu. Dodavatel má několik možností nákupu elektřiny. Elektřinu může nakoupit přímo od své výrobní dcery – společnosti jako ČEZ (Sk.), E.ON (Sk.) nebo elektřinu nakupuje na základě obchodních smluv od jiných společností. Tyto kontrakty bývá možné uzavřít třeba i 10 let dopředu („Nový tah ČEZ“, 2010).

Pro zajištění v horizontu jednoho až tří let bývá využíváno obchodování na burze (Rejnuš, 2008). Někteří velcí výrobci jako ČEZ a.s. (výrobní dcera se zdroje elektřiny – vlastníci elektrárny) mají dlouhodobou strategii zajištění (viz Obrázek 1), a tudíž prodávají až 80 % (ČEZ, 2009) vyrobené elektřiny v ročních kontraktech.

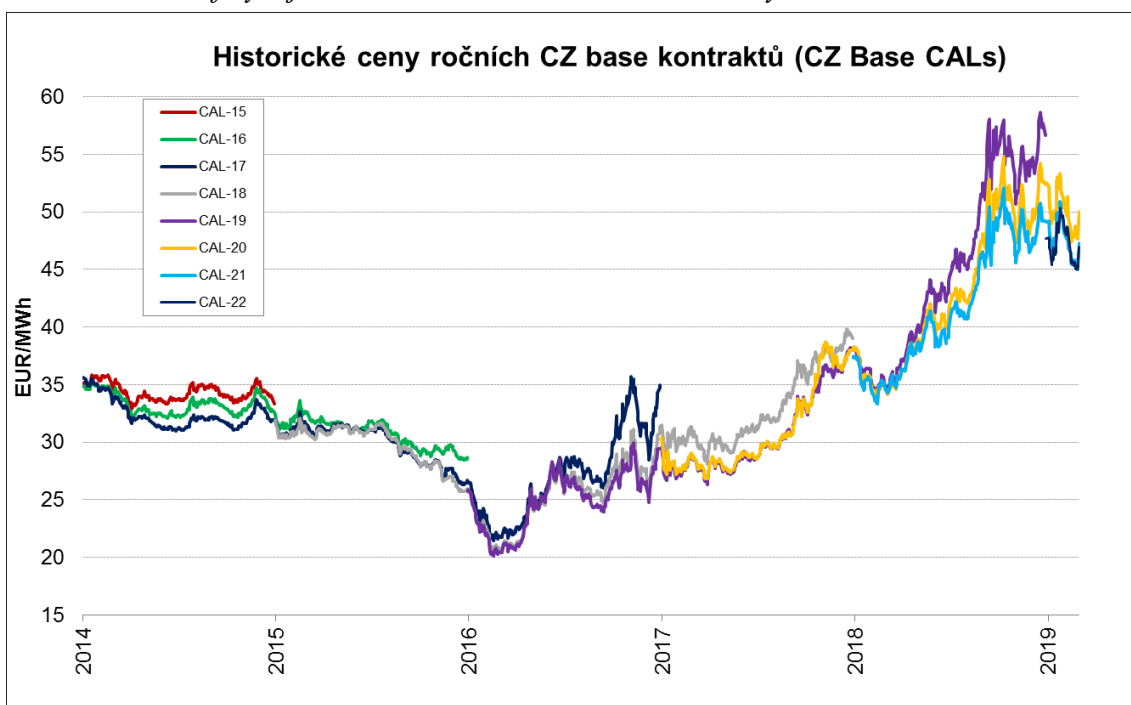
Obrázek 1: Zajištění prodeje Skupiny ČEZ

Tisková konference k výsledkům hospodaření Skupiny ČEZ za rok 2008; kolik procent výroby má již ČEZ a.s. „prodáno“.

Zdroj: (ČEZ, 2009)

Obrázek 2: Graf vývoje cen ročních kontraktů obchodovaných na PXE

Zdroj: Vlastní zpracování na základě údajů z: www.pxe.cz (2019)

Další možností nákupu elektřiny na burze jsou spotové obchody (viz Obrázek 2). Slouží jednak ke spekulacím, dále k pokrytí náhlých změn v síti. K náhlým změnám v síti

řadíme výpadek výrobních zdrojů (neplánované odstávky výrobních zdrojů, změny povětrnostních podmínek, oblačnost), problémy s nadvýrobou (ideální povětrnostní podmínky, slunečné počasí), změny v požadavcích odběratelů (cyklické – výrobní závody, denní chod domácností, nečekané – poruchy v síti – vichřice, přerušení dodávky). Do těchto regulací se zapojuje stát skrze společnosti ČEPS, a.s. a OTE, a.s. Nákupní ceny této elektřiny se velmi liší, mohou přesahovat i sto eur za MWh (viz Tabulka 2), na druhou stranu jejich cena může být též záporná (viz Tabulka 3). Tyto externality mohou být na jedné straně ziskem i ztrátou pro dodavatele, na druhou stranu více náklady doléhají i přímo na odběratele ve formě poplatků zahrnutých do celkové ceny elektřiny označovaných jako státem regulovaná cena elektřiny.

Tabulka 2: INTRA-DAY MARKET RESULTS - 01. 11. 2018

Hour	Traded volume (MWh)	Average price (EUR/MWh)	Minimal price (EUR/MWh)	Maximal price (EUR/MWh)	Price of the last contract (EUR/MWh)
1	39,0	40,53	31,01	42,50	31,01
2	36,1	39,15	31,07	42,00	38,00
3	42,6	40,97	31,07	50,00	50,00
4	47,3	39,59	31,07	49,70	40,00
5	27,1	38,01	36,00	38,50	36,00
6	1,0	34,00	34,00	34,00	34,00
7	10,1	54,07	52,04	57,04	57,04
8	21,0	46,54	40,00	54,63	54,63
9	7,0	49,09	48,00	49,90	49,90
10	48,0	30,89	30,50	31,20	30,50
11	239,2	58,92	12,11	150,00	55,00
12	68,0	49,71	32,00	93,53	93,53
13	128,9	70,90	44,68	99,96	95,00
14	240,0	78,99	46,07	112,00	112,00
15	240,5	73,79	55,00	105,00	87,88
16	206,0	68,78	51,50	82,00	70,00
17	123,0	60,96	53,00	67,50	63,00
18	127,0	61,28	59,00	66,00	60,78
19	61,7	62,38	60,00	70,00	60,00
20	102,0	60,53	34,95	70,00	34,95
21	30,0	44,55	30,73	55,00	30,73
22	52,0	56,16	40,00	66,01	50,00
23	58,0	55,06	34,03	61,20	34,03
24	80,0	44,33	25,00	55,86	25,00

Zdroj: http://m.ote-cr.cz/short-term-markets/electricity/intra-day-market/page_report_27 (2018)

Tabulka 3: INTRA-DAY MARKET RESULTS - 01.07.2018

Hour	Traded volume (MWh)	Average price (EUR/MWh)	Minimal price (EUR/MWh)	Maximal price (EUR/MWh)	Price of the last contract (EUR/MWh)
1	35,0	32,35	20,00	44,10	30,00
2	10,0	23,02	20,02	25,02	20,02
3	21,0	20,96	13,00	25,02	23,00
4	30,0	21,54	17,00	25,02	20,00
5	71,0	13,87	7,00	25,02	7,00
6	81,0	10,20	-1,00	25,02	-1,00
7	75,0	9,90	-1,00	25,02	-1,00
8	56,0	9,62	-1,00	13,11	-1,00
9	28,0	20,15	11,39	25,02	11,39
10	10,3	13,00	13,00	13,00	13,00
11	81,0	9,97	4,00	17,33	4,00
12	82,3	11,24	4,00	23,67	4,00
13	104,0	4,09	-5,05	13,22	1,50
14	81,0	6,59	-1,00	15,00	1,00
15	77,0	2,47	-5,00	12,29	1,00
16	82,0	4,12	-5,00	14,22	-5,00
17	92,0	6,02	-1,00	12,56	-1,00
18	19,1	7,86	2,00	14,28	2,11
19	23,0	27,34	25,10	35,00	27,00
20	25,0	26,80	25,50	27,00	27,00
21	24,0	25,99	25,10	27,09	25,10
22	48,0	47,40	27,13	56,05	27,20
23	49,0	47,84	26,08	63,00	26,23
24	64,0	39,93	25,10	57,00	25,66

Zdroj: http://m.ote-cr.cz/short-term-markets/electricity/intra-day-market/page_report_27 (2018)

2.8 Celková účtovaná cena za elektřinu

Celkovou platbu za elektrickou energii lze rozdělit do tří základních částí (viz Obrázek 3) – platbu za regulovanou složku, neregulovanou složku a daně. Jednotlivé platby se skládají z dílčích položek (viz Obrázek 4) (Bechník, 2012):

- **Regulovaná složka**
  - Platba za distribuci
    - Spotřebovaná elektřina (*Cena za distribuované množství elektřiny*)
    - Rezervovaný příkon (*Stálý plat, platba za jistič*)
  - Související služby (*Ostatní regulované položky*)
    - Platba za systémové služby
    - Platba za činnost operátora trhu (*Činnost OTE*)
    - Podpora elektřiny z podporovaných zdrojů energie (*Podpora OZE*)

- **Neregulovaná složka**
  - Platba za dodávku (*Platba za silovou elektřinu*)
    - Silová elektřina
    - Stálý plat
- **Daně**
  - Daň z elektřiny
  - DPH

Z celé ceny elektrické energie může spotřebitel volbou dodavatele ovlivnit pouze neregulovanou složku platby – **platbu za dodávku**.

Další složky platby jsou v kompetenci ERÚ – **platba za distribuci** (bývá zpravidla každoročně zveřejněna v „*Cenovém rozhodnutí Energetického regulačního úřadu č.X/20YY ze dne DD.MM.20YY, kterým se stanovují ceny za související službu v elektroenergetice odběratelům ze sítě nízkého napětí*“) (ERÚ, 2018) a **platba za systémové služby trhu** (bývá zpravidla každoročně uvedena v „*Cenovém rozhodnutí Energetického regulačního úřadu č.X/20YY ze dne DD.MM.20YY, kterým se stanovují ceny za související službu v elektroenergetice a další regulované ceny*“) (ERÚ, 2018).

Další platby jsou určeny přímo zákonem. Patří mezi ně **platba za činnost operátora** (podle § 17d zákona č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon), ve znění pozdějších předpisů) a **podpora elektřiny z podporovaných zdrojů energie** (určená zákonem č. 165/2012 Sb., o podporovaných zdrojích energie a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů). Jejich výši též uveřejňuje ERÚ („*Cenovém rozhodnutí Energetického regulačního úřadu č.X/20YY ze dne DD.MM.20YY, kterým se stanovují ceny za související službu v elektroenergetice a další regulované ceny*“) (ERÚ, 2018).

Pro úplnost je třeba uvést daňovou složku. **Daň z elektřiny** je účtována dle čl. 47 zákona č. 261/2007 Sb., o stabilizaci veřejných rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů a **daň z přidané hodnoty** je určena zákonem č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, ve znění pozdějších předpisů.

Jednotlivé složky lze rozdělit v závislosti na odebraném množství elektřiny:

Složky účtované v [Kč/MWh]:

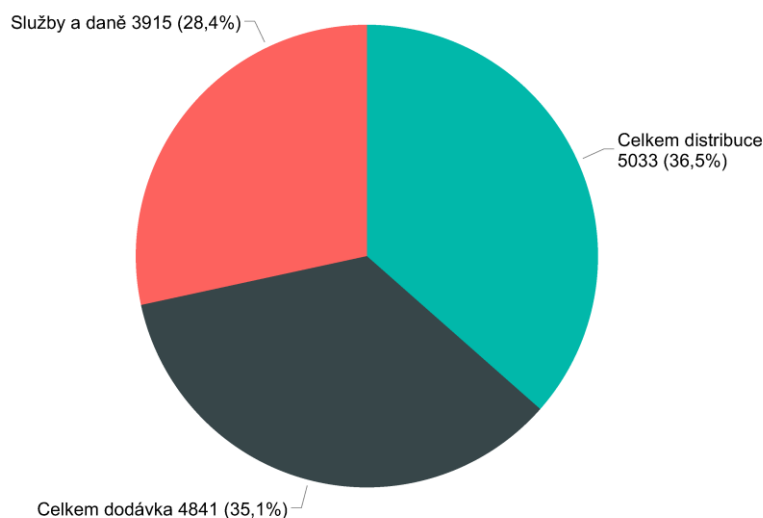
- Silová elektřina
- Spotřebovaná elektřina (*Cena za distribuované množství elektřiny*)
- Platba za systémové služby
- Podpora elektřiny z podporovaných zdrojů energie (*Podpora OZE*)
- Daň z elektřiny

Složky účtované v jiné jednotce:

- Stálý plat [Kč/dodavatel/měsíc]
- Rezervovaný příkon (*Stálý plat, platba za jistič*) [Kč/A_{hodnota jističe}/měsíc]
- Platba za činnost operátora trhu (*Činnost OTE*) [Kč/měsíc]
- DPH (výpočet ze základu daně)

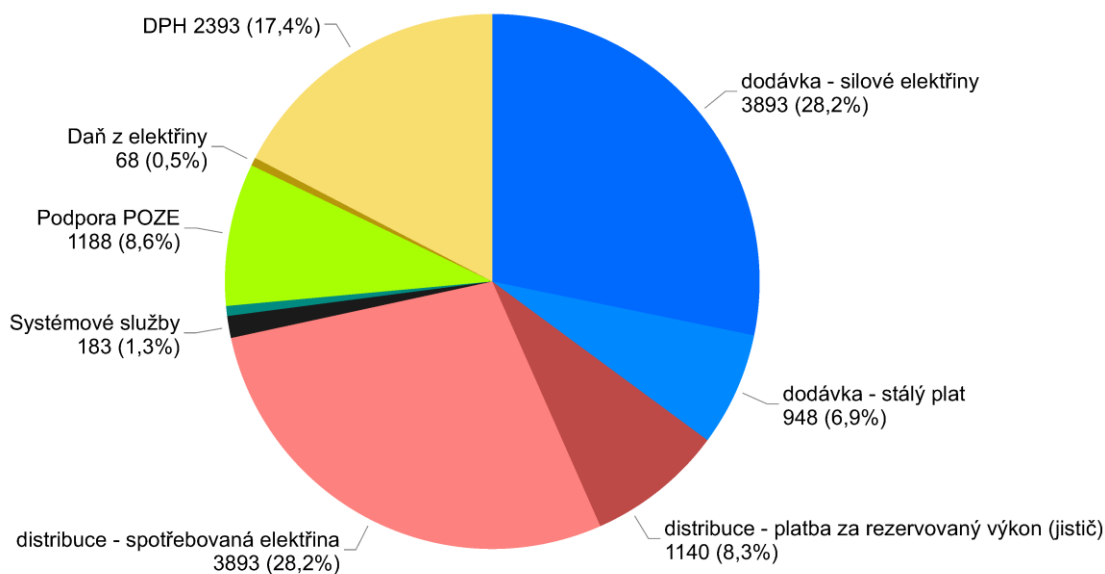
Obrázek 3: Graf základního rozdělení platby za elektřinu

(platí při podmínkách: Dodavatel: E.on; PRel: ElektřinaTrend 2019; Distribuční sazba D02d; Velikost jističe od 3×20 A do 3×25 A; DS: E.on Distribuce; **Množství odebrané elektřiny: 2,4MWh**), cena za platbu je uvedena v Kč

Zdroj: Vlastní zpracování

Obrázek 4: Graf podrobné rozdělení platby za elektřinu dle jednotlivých složek (platí při podmínkách: Dodavatel: E.on; PRel: ElektřinaTrend 2019; Distribuční sazba D02d; Velikost jističe od 3×20 A do 3×25 A; DS: Eon Distribuce; Množství odebrané elektřiny: 2,4MWh) cena za platbu je uvedena v Kč

Zdroj: Vlastní zpracování

2.9 Distribuční sazba

Na distribuční sazbě významně závisí cena elektrické energie, udává se v Kč/MWh. Distribuční sazba se určuje na základě využívaných spotřebičů v místě odběru. Distribuční sazba pro domácnosti je označena písmenem D a mezi nejčastější sazby patří:

D01d – jednotarifová sazba, kdy odběrné místo není vytápěno elektřinou, elektřina je 24 hodin odebírána dle vysokého tarifu (VT). Je vhodná pro menší objekty – garáže, chaty, malé byty.

D02d – jednotarifová sazba, kdy odběrné místo není vytápěno elektřinou, elektřina je 24 hodin odebírána dle vysokého tarifu. Je vhodná pro byty a rodinné domy, kde vytápění domácnosti není na elektřinu.

D025d – dvoutarifní sazba určená pro akumulární ohřev vody, ve vysokém tarifu je odebírán proud po 16 hodin, v nízkém tarifu (NT) po dobu 8 hodin. (Nízký tarif bývá též laicky označován jako noční proud.) Sazba je typická pro menší rodinné domy.

D45d – dvoutarifní sazba určená pro přímotopové vytápění, ve vysokém tarifu je odebírán proud po 4 hodin, v nízkém po dobu 20 hodin. Sazba je určena pro vytápění domu elektřinou.

Podle distribuční sazby se odvozuje jak cena silové – neregulované složky elektřiny, tak i část regulované složky ceny (spotřebovaná elektřina) – cena za distribuci. Obě se uvádějí v Kč/MWh a výsledná cena za skutečně odebranou elektřinu je jejich součtem.

V závislosti na distribuční sazbě a jmenovité proudové hodnotě („velikosti“) hlavního jističe před elektroměrem se vypočítává měsíční plat za rezervovaný příkon. Rezervovaný příkon je složkou regulované platby za distribuci elektřiny.

3 METODIKA

V rešeršní části se práce zabývá specifikací českého energetického trhu. Definuje právní vymezení tržního prostředí a nastavená regulační omezení. Dále se práce věnuje subjektům ovlivňujícím pravidla obchodování na trhu s elektrickou energií. Rešerše uvádí hlavní dodavatele elektřiny, rozděluje je na tradiční a alternativní. Rešerše popisuje vztah ke konečnému spotřebiteli. Práce se zabývá obdobím od liberalizace českého energetického prostředí do současnosti. V práci je sestaven model trhu s elektřinou a skladba ceny elektrické energie.

V praktické části je provedeno srovnání postavení dodavatelů na trhu v letech 2006 – 2018. Jsou zde porovnány cenové nabídky na dobu neurčitou pro maloodběratele – domácnost od vybraných dodavatelů. Omezení souboru dodavatelů je provedeno na základě statistických dat z českého energetického prostředí. Klíčovou operací pro tvorbu referenční cenové nabídky je fragmentace celkové ceny elektřiny na jednotlivé složky, separace regulovaných – „konstantních“ složek a zachování pouze jedné proměnné – volně fluktuující neregulované složky. Tato proměnná je uspořádána do časové řady. Tato řada porovnává s jinými cenovými řadami, a to především s řadou zastupující „velkoobchodní“ nákupní cenu elektřiny na českém trhu.

Cílem praktické části je zjištění vlivu procesu liberalizace na cenu elektrické energie a jeho dopady v časovém období 2006 – 2018. Po určení okrajových podmínek a zohlednění nutných předpokladů je statisticky testována závislost řady *průměrné nabídkové ceny elektřiny na dobu neurčitou pro maloodběratele - domácnost (PNCe)* v ČR s „velkoobchodní“ *nákupní cenou elektřiny na českém trhu (NkC)* a dalšími řadami – cena elektřiny na burze (PXE, EEX).

Dále je v praktické části rozebráno, zda bylo na českém maloobchodním trhu nastaveno konkurenční prostředí, které by z pohledu spotřebitele působilo pozitivně na vývoj celkové platby za elektřinu. V práci je zkoumána změna podílu jednotlivých dodavatelů na trhu, vyjádřená počtem zákazníků – odběrných míst (ODM). Dále je podroben popisu rozdíl v PNCe mezi dodavateli v rámci DS a v rámci celého českého trhu s elektřinou pro maloodběratele.

K naplnění cíle práce byl použit následující metodický postup:

- studium odborné literatury
- analýza legislativy
- sběr statistických dat
- zpracování dat
- komparace a zhodnocení

3.1 Hypotézy

Neregulovaná složka platby vyjádřená jako *průměrné nabídkové ceny elektřiny na dobu neurčitou pro maloobdoběratele – domácnost (PNCe)* v ČR koreluje s „velkoobchodní“ *nákladní cenou elektřiny na českém trhu (NkC)*.

Vlivem konkurenčního prostředí dochází ke změně rozdílu mezi těmito cenami – ke změně marže.

Český trh s elektřinou lze pro koncového zákazníka označit jako konkurenční.

3.2 Zdroje dat

Jako základní vstupní data pro analýzu byly použity ceníky jednotlivých dodavatelů elektrické energie. Pro lepší porovnání byly použity jenom PRel na dobu neurčitou. Tyto ceníky byly jednak staženy z internetových stránek dodavatele, nebo získány z jiných zdrojů (*ceníky po roce 2012*). *Ceníky (ČEZ, Eon, PRE) z období 2006 – 2011* byly poskytnuty na žádost přímo dodavatelem. U dodavatelů, kteří zanikli, a nebylo u nich možné přímo získat oficiální nabídkové materiály obsahující sledovaný PRel, byla použita nabídková cena z *Kalkulátoru/srovnání nabídek* (ERÚ, n.d.) archivovaných na stránkách ERÚ.

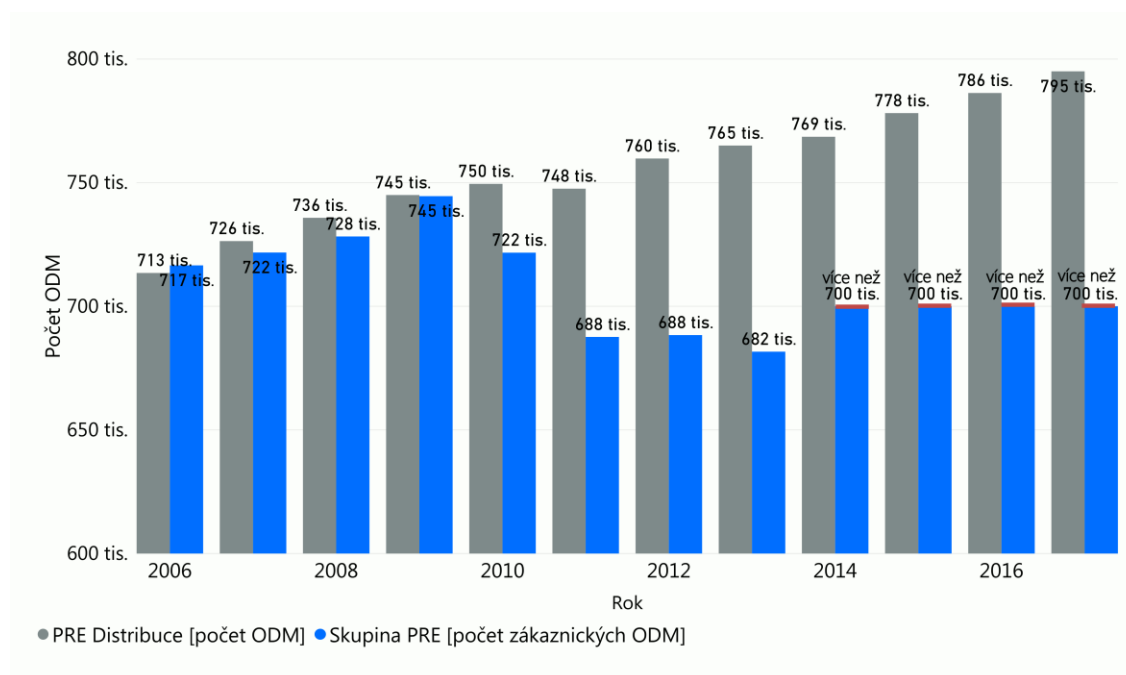
Do výpočtů dále vstupovaly tyto údaje: Rozdělení dle tarifů a velikosti odběrů v jednotlivých tarifech pro účely práce vychází z *Tarifní statistiky za rok 2009* (“Regionální provozovatelé”, n.d.) přejaté z *Roční zprávy o provozu ES ČR 2009* zveřejňované ERÚ. Vývoj počtu odběrných míst je lineárním proložením údajů z *Tarifní statistiky za rok 2009* (“Regionální provozovatelé”, n.d.) s údaji z *Roční zprávy o provozu ES ČR 2017*, pro podrobnější zobrazení byly použity jednotlivé *Roční zprávy o provozu ES ČR* (ERÚ, 2019) a *Výroční zprávy Skupin ČEZ, PRE* (volně

stažitelné na stránkách dodavatele). Poměr ke stanovení rozložení ODM do jednotlivých DS byl převzat z *Tarifní statistiky za rok 2009* (“Regionální provozovatelé”, n.d.), pro podrobnější zobrazení byly použity jednotlivé *Roční zprávy o provozu ES ČR* (ERÚ, 2019) a *Výroční zprávy Skupin ČEZ, PRE*.

Pro počty odběratelů – zákazníků byla použita ODM (maloodběratelé domácnosti (MOO) – tvoří dominantní složku a do výpočtů vstupuje poměrová složka) z *Roční zprávy o provozu ES ČR* (ERÚ, 2019) a *Statistik OTE* (OTE, 2019). Pro výpočty do roku 2010 u uvažovaných dodavatelů byl počet ODM dodavatele nahrazen počtem ODM v dané DS u tradičních dodavatelů (Tr.D). Podíl alternativních dodavatelů (Alt.D) byl zanedbán. V období před rokem 2010 neexistují k Tr.D i Alt.D dohledatelné údaje v požadované kvalitě a pokles zákazníků byl u Tr.D do roku 2010 nevýznamný (viz Obrázek 5) – v roce 2010 podíl Alt.D na celkovém počtu ODM tvořil méně než 4 %.

Obrázek 5: Graf vývoje počtu zákazníků PRE (Sk.) a počtu ODM v DS PRE

Po roce 2014 PRE (Sk.) neuvádí přesný počet zákazníků, zákaznicky zatím nedoregistrovala do OTE, tudíž data nejsou ve Statistice OTE.

Zdroj: Vlastní zpracování

Po roce 2010 jsou hodnoty k počtu ODM upraveny dle *Statistiky OTE – přehled Počty OPM dodavatelů v CS OTE* (OTE, 2019).

Dále byly do práce zahrnuty cenové kontrakty elektrické energie na následující rok na burze EPEX, které byly přepočteny zveřejňovaným kurzem ČNB.

K tvorbě *nákupní ceny elektřiny na českém trhu (NkC)* byla užitá cena na Energetické burze Praha – PXE dle vývoje cen nejbližších ročních CZ base kontraktů – *Front year CZ BASE CALs* (PXE, 2019), a to pro období po roce 2008 (pro rok 2008 je využit CZ BASE CAL-2007, kdy je kontrakt uskutečněn a podobně pro následující roky). Pro roky 2006 a 2007 jsou využita veřejně přístupná data z „*Tiskové konference k výsledkům hospodaření Skupiny ČEZ za rok 2006*“ a „*Tiskové konference k výsledkům hospodaření Skupiny ČEZ za rok 2007*“ (ČEZ, 2007). Řada byla tvořena ročními průměrnými hodnotami, které byly vytvořeny z denních cen. Převod z [EUR/MWh/rok] na [Kč/MWh/rok] byl proveden vynásobením průměrným ročním kurzem EUR/CZK vytvořeným z denních kurzů ČNB. Takto vzniklá řada byla dále posunuta o jeden rok vpřed tak, aby reflektovala **PNCe**.

Problematika výpočtů a dostupnost dat byla řešena formou konzultace se zástupci společností ERÚ a Eon. Během psaní práce bylo nahlíženo do dat ČSU, EUROSTATu a internetového portálu tzbinfo. Tyto data nevstupovaly do žádných výpočtů, sloužily pouze jako orientační údaje.

3.3 Popis použitých metod

Pro potřeby srovnání byly vytvořeny dvě časové řady.

Jednu řadu tvořila „velkoobchodní“ *nákupní cena elektřiny na českém trhu (NkC)*. Druhá řada *průměrné nabídkové ceny elektřiny na dobu neurčitou pro maloobdoběratele - domácnost (PNCe)* v ČR byla vytvořena ze sesbíraných ceníkových dat PRel na dobu neurčitou (viz Tabulka 4).

Pro vytvoření řady byly postupně cenové nabídky skládány do skupin. Skupiny měly váhu dle počtu odběrných míst nebo velikosti odběru. Tvorba dat vycházela z těchto ceníků:

Tabulka 4: Zahrnuté ceníky do výpočtu PNČe po roce 2010

Dodavatel / Datum	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
ČEZ	X	X	X	X	X	X	X	X	X
EON	X	X	X	X	X	X	X	X	X
PRE	X	X	X	X	X	X	X	X	X
RWE Energie, a.s. /			X	X	X	X			
Innogy Energie, s.r.o.							X	X	X
BOHEMIA ENERGY entity s.r.o.	X	X	X	X	X	X	X	X	X
CENTROPOL ENERGY, a.s.	X	X	X	X	X	X	X	X	X
COMFORT ENERGY s.r.o.					X	X	X	X	X
X Energie, s.r.o.				X	X	X	X	X	X
Pražská plynárenská, a.s.								X	X
LAMA energy a.s.						X	X	X	X
MND a.s.									X
Amper Market, a.s.								X	X
Europe Easy Energy a.s.								X	X
EP Energy Trading, a.s.							X	X	X
České Energetické Centrum a.s.			X	X					
BICORN s.r.o.		X	X						

Zdroj: Vlastní zpracování

Pro tradiční dodavatele bylo vytvořeno 27 skupiny pro každý rok v období 2006 – 2018 (viz Tabulka 5):

Tabulka 5: Výčet jednotlivých skupin pro Tr.D zahrnutých do sestavy v každém roce

č.	Dodavatel	DS	Tarif	Dodavatel	DS	Tarif	DS	Distribuce	Tarif
1	ČEZ	ČEZ	D01d	Eon	ČEZ	D01d	PRE	ČEZ	D01d
2			D02d			D02d			D02d
3			D25d			D25d			D25d
4		EON	D01d		EON	D01d		EON	D01d
5			D02d			D02d			D02d
6			D25d			D25d			D25d
7		PRE	D01d		PRE	D01d		PRE	D01d
8			D02d			D02d			D02d
9			D25d			D25d			D25d

Zdroj: Vlastní zpracování

Pro alternativní dodavatele byl princip seskupování obdobný – do sestavy sledovaných Alt.D byli zahrnuti dodavatelé, kteří v daném roce dodávali elektřinu více než 32 500 ODM. Pro každého dodavatele v sestavě, bylo vytvořeno 9 skupin (3 DS x 3 tarify). Množství vytvořených skupin v jednotlivých letech je znázorněno v následující tabulce (viz Tabulka 6).

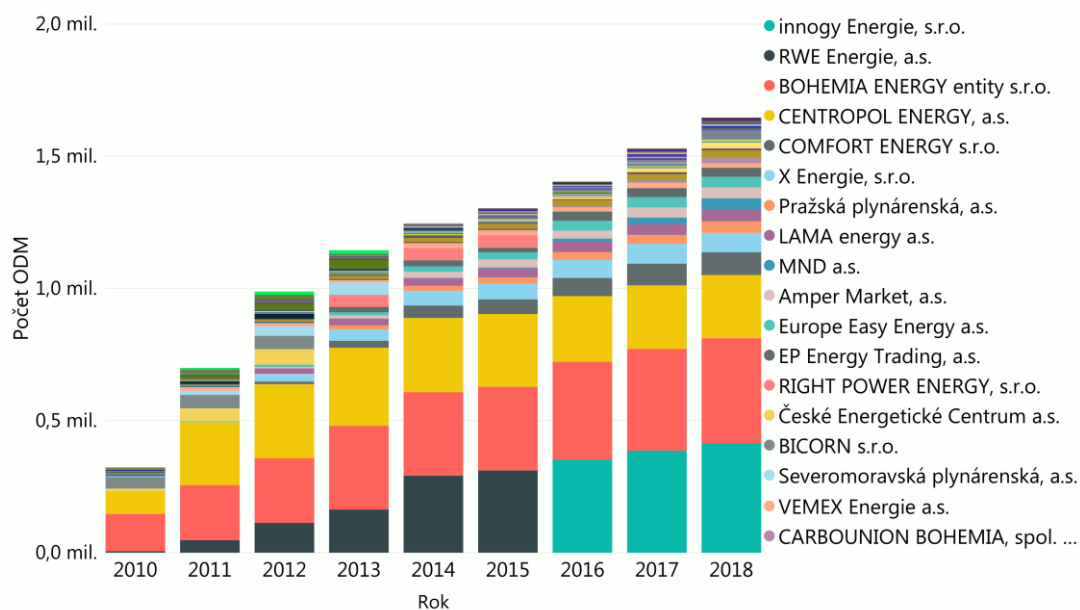
Tabulka 6 Počet skupin Alt.D, které se podílely na tvorbě PNCE

Období	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Počet skupin	18	27	45	45	45	54	63	90	99

Zdroj: Vlastní zpracování

Pro názornost je v následujícím grafu (viz Obrázek 6) uveden počet ODM pro Alt.D.

Obrázek 6: Graf nárůstu počtu ODM Alt.D

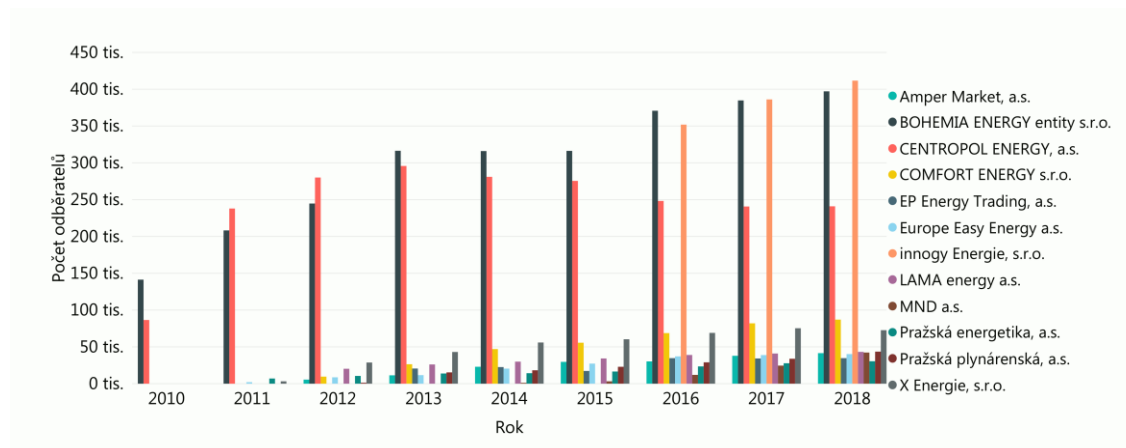

Zdroj: Vlastní zpracování

Kritériem pro zahrnutí do sestavy alternativních dodavatelů byl roční průměr ODM více než 32 500. Na následujícím grafu (viz Obrázek 7) je počet ODM pro největší Alt.D do sestav.

Dle tohoto klíče bylo v rozmezí let 2006 – 2018 vytvořeno 837 individuálních cenových nabídek pro koncového zákazníka MOO. Množství ceníkových nabídek je zvoleno záměrně tak, aby v celém sledovaném období 2006 – 2018 byly sledovány ceníkové nabídky na dobu neurčitou u dodavatelů, kteří dodávají elektřinu více než 95 % ODM. Pro Alt.D platí, že ve sledovaném období 2010 – 2018 jsou zpracovány ceníkové nabídky na dobu neurčitou pro více než 69 % ODM (průměrně ve sledovaném období 81 % ODM), kterým Alt.D dodávají elektřinu.

Obrázek 7: Graf vývoje počtu ODM největších dosud působících Alt.D

Zdroj: Vlastní zpracování

Zvolený postup pro tvorbu časových řad kromě jiného umožnil provádět srovnání dle:

- Distribuční soustavy (DS)
- Druhu dodavatele (Alternativní/Tradiční)
- Tarifu

Samotná tvorba časových řad se skládala z dílčích kroků, kdy byly z dat tradičních a alternativních dodavatelů vytvořeny následující řady:

- Souhrnná cenová nabídka Tr.D v dané DS pro daný tarif
- Souhrnná cenová nabídka Alt.D v dané DS pro daný tarif

posléze byly tyto řady, přepočítány dle velikosti **distribučních soustav (DS)** a převedeny na:

- Souhrnná cenová nabídka Tr.D na území ČR pro daný tarif
- Souhrnná cenová nabídka Alt.D na území ČR pro daný tarif

pak byly řady převedeny pomocí **velikosti odběru** na:

- Souhrnná cenová nabídka Tr.D na území ČR
- Souhrnná cenová nabídka Alt.D na území ČR

A nakonec **dle poměru alternativních vs. tradičních dodavatelů** byla vytvořena:

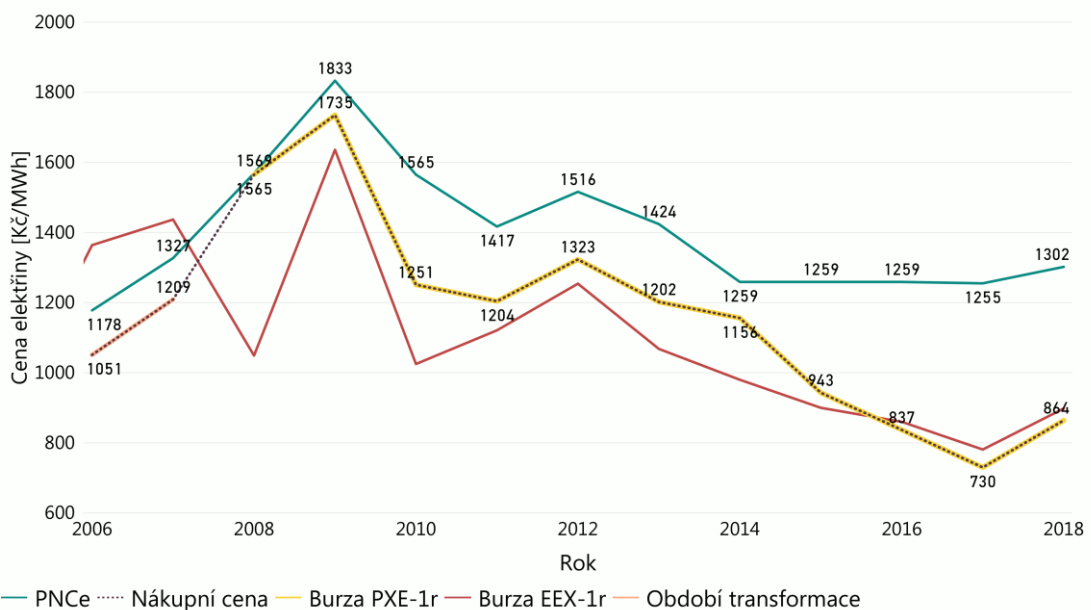
- Průměrná nabídková cena elektřiny českých dodavatelů elektrické energie v PRel na dobu neurčitou (PNCe)

4 ŘEŠENÍ A VÝSLEDKY

4.1 NkC vs. PNCE

Byl zhodnocen vývoj *průměrné nabídkové ceny elektřiny na dobu neurčitou pro maloobdávatele - domácnost (PNCE)* s *nákupní cenou elektřiny na českém trhu (NkC)* (viz Obrázek 8). Dále byla do porovnání zařazena cena nejbližších ročních kontraktů na burzách PXE (Front year CZ BASE CALs) a EEX (Strom PHELIX Baseload Year Future). Srovnání bylo provedeno na úrovni ročních průměrů v Kč/MWh. Z hlediska porovnání trendů lze vysledovat závislost mezi PNCE a NkC v ohraničeném období 2006 až 2014. To lze vysvětlit fungujícím konkurenčním prostředím, po roce 2014 dochází k přesunu konkurenčního prostředí mimo nabídku PRel na dobu neurčitou. Cena PRel na dobu neurčitou stagnuje při poklesu velkoobchodních cen na burzách.

Obrázek 8: Graf PNCE ve vztahu k nákupní ceně

Zdroj: Vlastní zpracování

4.2 Srovnání středních hodnot jednotlivých intervalů

Byl porovnán rozdíl časových řad NkC vs. PNCE. Tento rozdíl si lze ekonomicky představit jako „obchodní přírážku“ dodavatelů elektřiny. Při poklesu rozdílu, tj. poklesu obchodní přírážky, lze usuzovat na to, že prostředí se stává více konkurenčním - tržním, dochází k užívání cenových nástrojů k získání zákazníka,

konečnému zákazníkovi se poměrově snižuje cena elektrické energie, trh zákazníkovi nabízí výhodnější cenovou nabídku. Při nárůstu obchodní přírážky není cenová tvorba hlavním nástrojem k získání zákazníka. Pro zákazníka není cena elektrické energie nejdůležitějším kritériem. Zákazník dává přednost pohodlí, ověřenému dodavateli, doplňkovým službám. Může docházet k narušení konkurenčního prostředí, vzniku oligopolu.

Porovnání proběhlo ve třech intervalech. Tyto intervaly byly zvoleny na základě postavení alternativních dodavatelů na trhu (viz Obrázek 9).

Interval 2006 – 2009

V tomto intervalu dochází ke vstupu alternativních dodavatelů na maloobchodní trh. Dochází k oslovování zákazníků, k výrazné změně prostředí trhu s elektřinou. Tržní podíl alternativních dodavatelů je zanedbatelný. Konečná fáze tohoto období je ovlivněna začínající hospodářskou recesí v ČR.

Interval 2010 – 2013

Alternivní dodavatelé získávají významné postavení na maloobchodním trhu. Podíl zákazníků u alternativních dodavatelů roste z 5 % na více než 20 %. V rámci rozboru jednotlivých nabídek lze vysledovat vysoce konkurenční prostředí. Z hospodářského hlediska se tento interval překrývá s hospodářskou recesí. Což může vést k nejednoznačné interpretaci vývoje trhu.

Interval 2014 – 2018

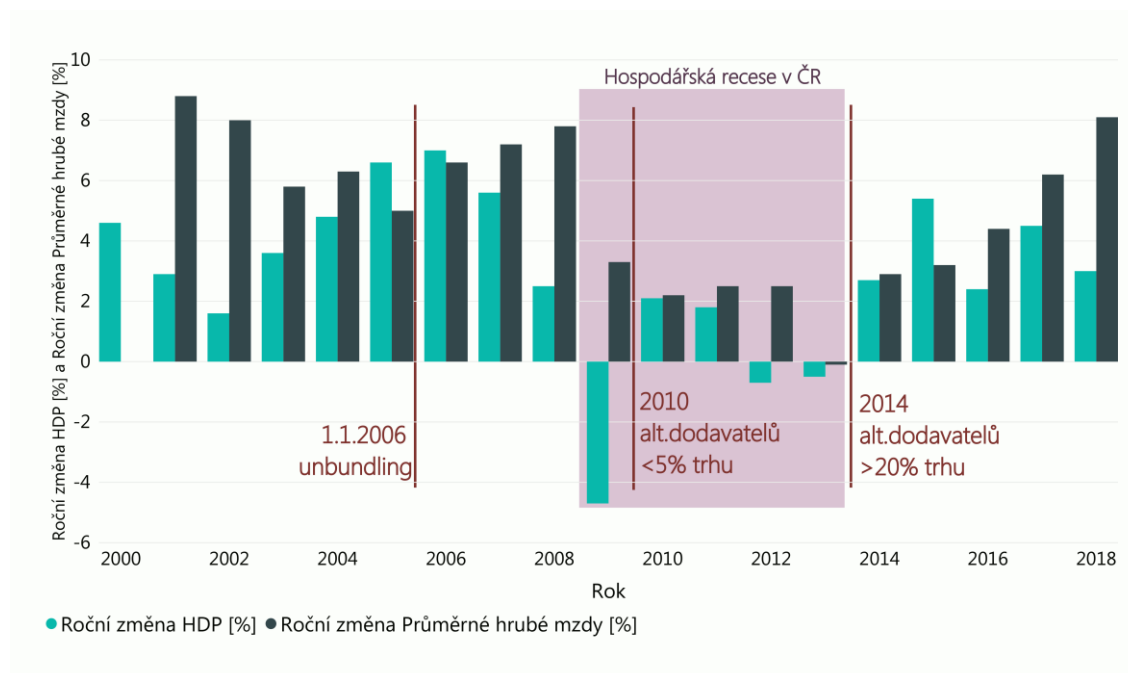
Toto období se vyznačuje konsolidací alternativních dodavatelů. Z několika desítek společností vykrystalizovávají tři alternativní dodavatelé s více než 100 000 zákazníky (Innogy Česká Republika, a.s.; Bohemia Energy Holding; Centropol Energy, a.s.). Tito alternativní dodavatelé se svým chováním postupně přibližují tradičním dodavatelům. Šance pro výrazné změny vstupem nových hráčů na trh jsou značně omezeny, neboť veškerá snaha konkurovat cenou je velice riskantní z důvodu samotné ziskovosti společnosti.

Interval 2019 +

Konkurence cenou u nových dodavatelů je možná jen pro zahraniční dodavatele expandující na český trh, kteří mají dostatečné možnosti, aby na českém trhu zvládli přežít období ztráty, než si najdou své zákazníky. Dále je šance na trhu pro malé regionální dodavatele s velmi výraznou strategií. Bohužel tito dodavatelé nemají dostatečnou sílu ovlivnit rovnovážnou cenu na trhu.

Obrázek 9: Hospodářský vývoj v ČR – Roční změna HDP a Průměrné hrubé mzdy
Hodnoty jsou uvedeny v [%/rok]

Zdroj: Vlastní zpracování

Střední hodnoty v jednotlivých intervalech byly:

1. interval: 87 Kč/MWh
2. interval: 209 Kč/MWh
3. interval: 425 Kč/MWh

Z čehož lze usuzovat, že dochází k růstu marží obchodníků. V druhém intervalu došlo k neflexibilní reakci PNCE na NkC, kdy pokles nákupní ceny elektřiny dodavatelé částečně převedli do růstu marží. Snížení PNCE lze vnímat jako vliv konkurenčního prostředí. Ve třetím intervalu došlo k nárůstu marží z důvodu stabilizace trhu a přechodu z konkurenčního prostředí k oligopolu. Konkurence se přesunula do cenových nabídek na dobu určitou, trh s nabídkami elektřiny na dobu neurčitou zamrzá.

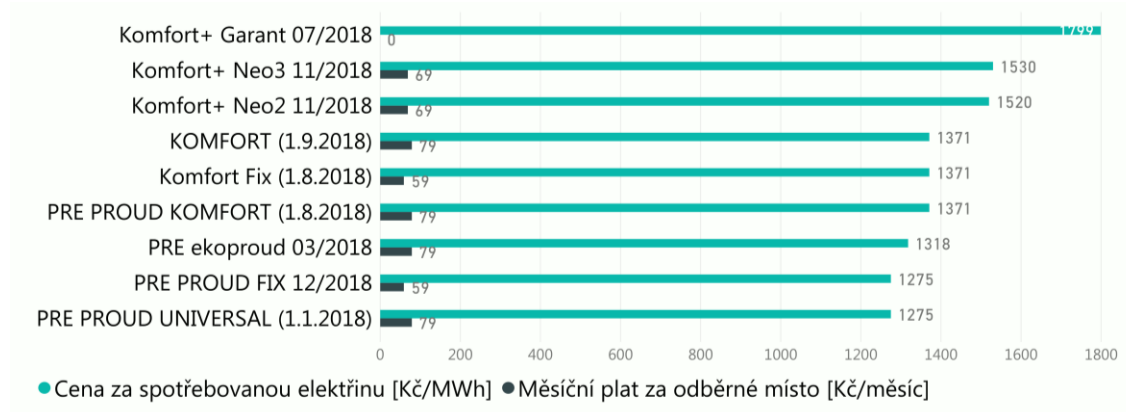
4.3 Porovnání nabídek dodavatelů

Byl porovnáván základní PRel – ceníky na dobu neurčitou. Tento PRel je zastoupen v nabídce všech dodavatelů a je nejsnáze vzájemně porovnatelný. Z chování trhu lze usuzovat, že většina maloobděratelů aktivně nevyhledává změnu dodavatele elektřiny a využívá základní PRel dodavatele. Při porovnání ceníků u většiny dodavatelů, patří ceníky na dobu neurčitou k nejméně výhodným, mají vyšší cenu a zákazníkovi nebývá

nabízena žádná přidaná hodnota. Tudíž ze strany dodavatele nelze předpokládat snahu motivovat zákazníka ke změně. (Jediným důvodem ze strany dodavatele může být obava z odchodu zákazníka. V tom případě dodavatel nabízí přechod na smlouvu na dobu určitou s fixací ceny a zákazníka, obvykle dva až tři roky.). Lze předpokládat, že ceníky na dobu neurčitou tvoří maximální nabídkovou cenu na trhu, a že je využívá většina zákazníků.

Modelování rovnovážné tržní ceny není možné, neboť informace z trhu s elektřinou jsou neúplné a pro velký počet stupňů volnosti nereálné. Každý dodavatel má několik oficiálních produktových řad, (například společnost PRE nabízela na svých internetových stránkách v průběhu roku 2018 souběžně 9 produktových řad (viz Obrázek 10) pro každé DS, tedy 27 různých cenových kalkulací) tyto řady se liší doplňkovými službami, tedy jsou špatně porovnatelné, počet odběratelů jednotlivých řad je neveřejnou informací dodavatele. Dále neexistuje jakákoli informace o individuálních cenových nabídkách.

Obrázek 10: Nabízené PREl dodavatelem PRE v DS PRE v roce 2018

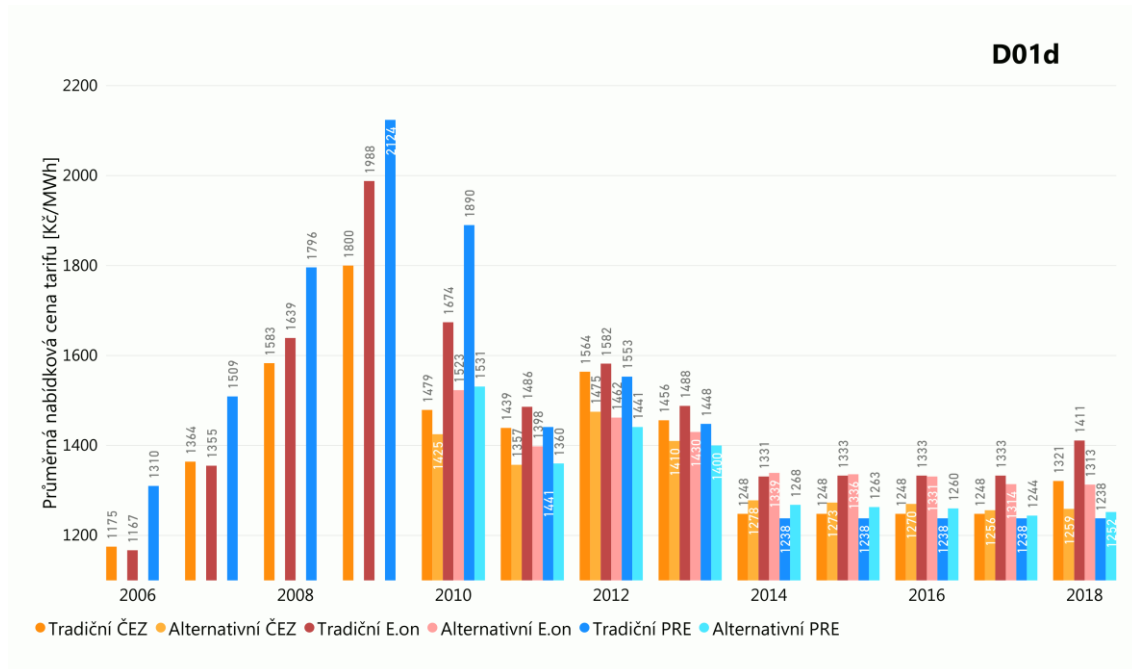

Zdroj: Vlastní zpracování

Pokud se tedy omezíme na ceníky na dobu neurčitou lze provést porovnání v rámci jednotlivých dodavatelů. Pro cíl této práce lze ověřit domněnku, zda alternativní dodavatelé mají nižší cenovou nabídku než tradiční dodavatel v DS (*Cenová nabídka alternativních dodavatelů v DS ČEZ vs. cenová nabídka ČEZ v DS ČEZ* a obdobně pro další dvě DS). Pokud mají alternativní dodavatelé nižší cenovou nabídku, můžeme říci, že snižují cenu v dané DS, a tím ovlivňují celkovou platbu za elektřinu. Pokud nenabízejí alternativní dodavatelé nižší cenu než tradiční dodavatel, není tato domněnka průkazná. To může být způsobeno tím, že tradiční dodavatel reagoval na konkurenci na

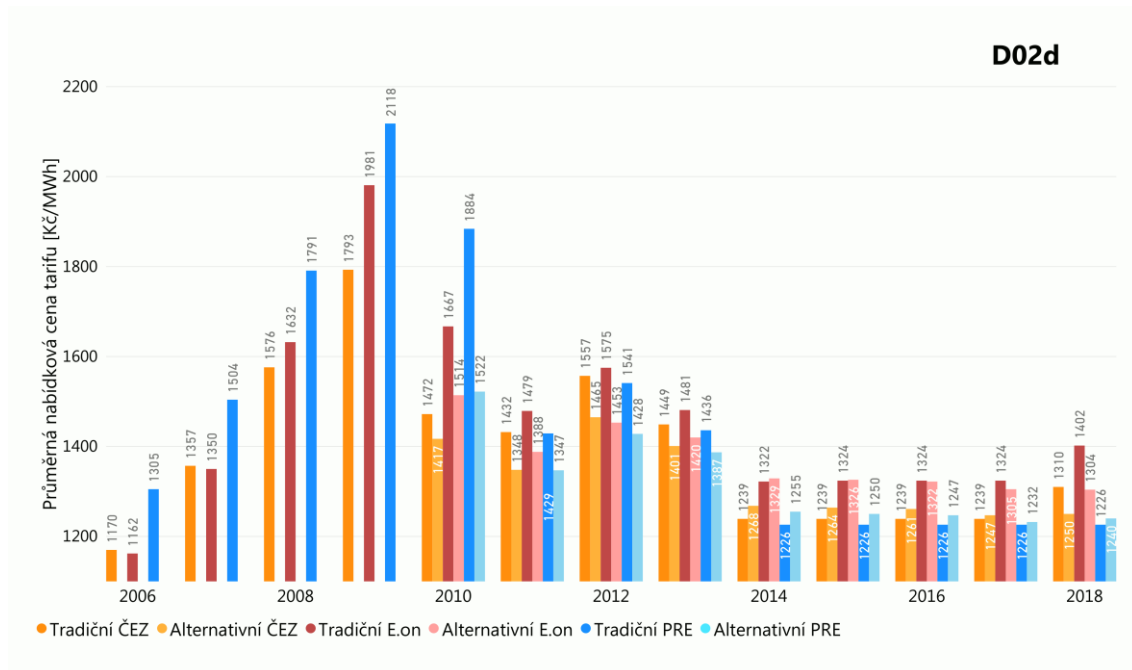
trhu též snížením své ceny, což se dá vypožorovat z časového vývoje. Dalším vysvětlením může být, že trh je ovlivněn jinými než cenovými závislostmi a vliv umožnění volby dodavatele nemá dopad na vývoj celkové platby.

Obrázek 11: Graf porovnání Alt.D s Tr.D dle DS – pro distribuční sazbu D01d

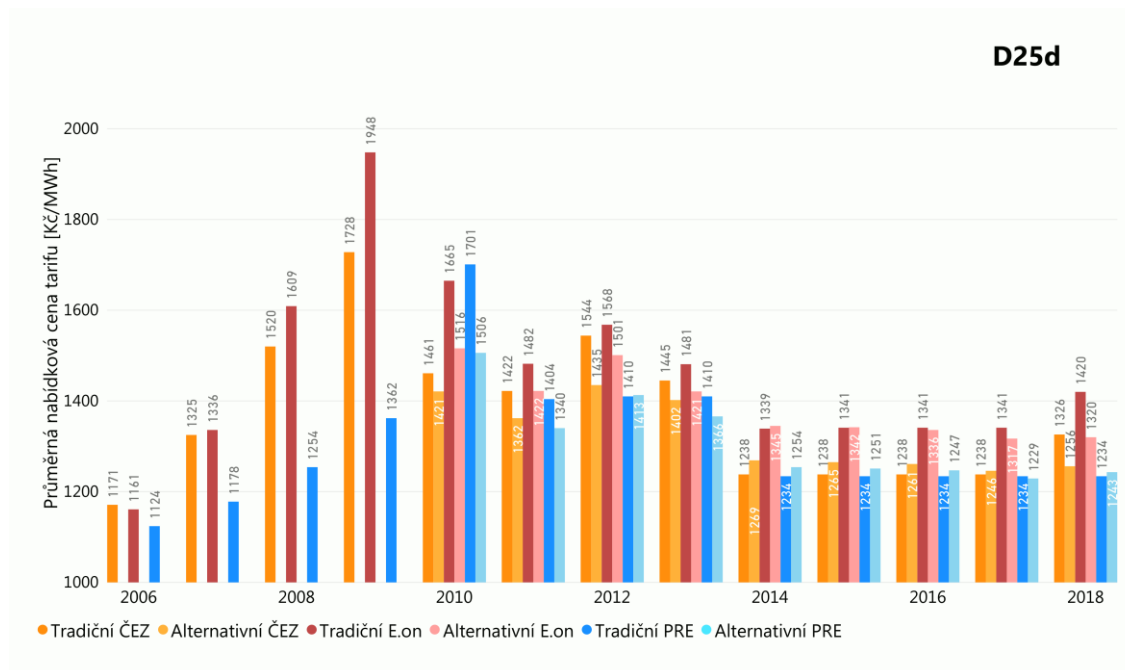
Zdroj: Vlastní zpracování

Obrázek 12: Graf porovnání Alt.D s Tr.D dle DS – pro distribuční sazbu D02d

Zdroj: Vlastní zpracování

Obrázek 13: Graf porovnání Alt.D s Tr.D dle DS – pro distribuční sazbu D25d

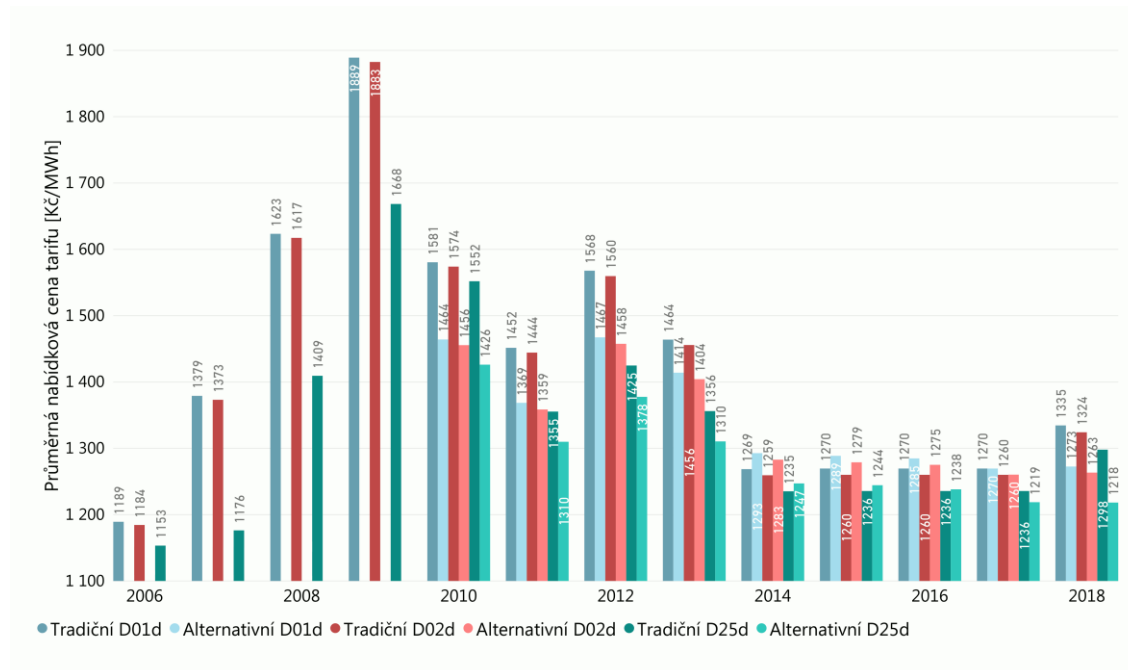
Zdroj: Vlastní zpracování

V předešlých grafech (viz Obrázek 11, Obrázek 12, Obrázek 13) je uvedena cenová nabídka pro Tr.D v rozmezí let 2006-2018 a pro Alt.D v letech 2010-2018. V rozmezí let 2006 - 2009 byl údaj pro Alt.D záměrně vynechán, neboť Alt.D dodávali do roku 2010 elektřinu méně než 5 % odběratelům a tudíž jejich vliv na trh byl zanedbatelný. Tr.D jsou v letech 2006-2009 uvedeni proto, že popisují trend vývoje trhu a zastupují nabídkovou cenu na trhu.

Ze získaných dat vyplývá, že pro všechny sledované distribuční sazby (D01d, D02d a D25d) dochází v letech 2010-2013 ke snižování *průměrné nabídkové ceny elektřiny na dobu neurčitou (PNCe)* vlivem přítomnosti alternativních dodavatelů. V období 2014-2017 dochází k vyrovnání PNCe v jednotlivých DS, maximální rozdíl mezi tradičním a alternativními dodavateli je nižší než 2,5 % pro všechny distribuční sazby a území. PNCe stagnuje, navzdory ekonomické situaci v ČR, kdy by se dal očekávat pokles cen (viz Obrázek 9). Do PNCe za rok 2018 se již začíná projevovat postupné zdražování elektřiny, kdy s navyšováním začínají především Tr.D. Alt.D udržují vlastní nižší nabídkovou cenu, a tím opět snižují PNCe. Ze získaných výsledků lze tedy tvrdit, že Alt.D se snaží mít nižší nabídkovou cenu než Tr.D v dané DS – pro distribuční sazbu. Alt.D jsou skupinou několika nezávislých společností, jejich reakce na případné změny ovlivňující trh není skoková, reagují pozvolněji.

V následujícím grafu (viz Obrázek 14) je uveden celorepublikový vývoj PNCe. Data jsou zde rozlišena podle distribuční sazby a dle alternativních a tradičních dodavatelů. Jelikož mezi DS ČR nejsou velmi výrazné rozdíly, nedochází ke zkreslení dat oproti předešlým grafům (viz Obrázek 11, Obrázek 12, Obrázek 13).

Obrázek 14: Graf porovnání Alt.D s Tr.D pro celou ČR dle distribuční sazby

Zdroj: Vlastní zpracování

4.4 Konkurenční prostředí

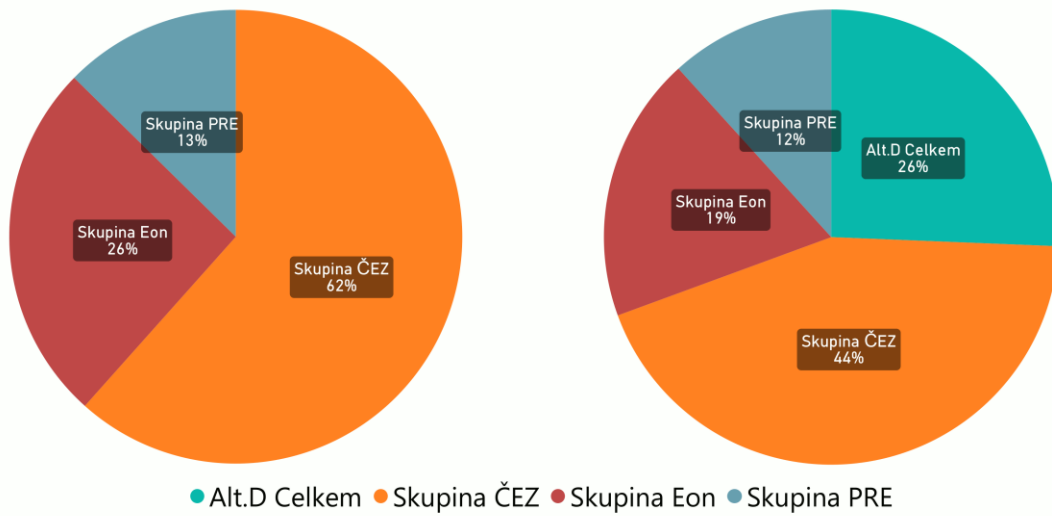
Vstupem Alt.D došlo ke snížení podílu Tr.D dodavatelů na trhu. Celkový podíl Tr.D se od roku 2006 neustále snižuje na úkor Alt.D (viz Obrázek 15). Největší dodavatel má nyní na trhu 44% zastoupení v počtu ODM. Při aktuálně nastavených trendech v horizontu tří let nebude mít žádný z dodavatelů větší než 40% zastoupení, čím zanikne pozice dominantního subjektu (Topinková 2014).

Tento fakt posouvá trh do více konkurenčního prostředí, neboť dle zákona č.143/2001 Sb. o ochraně hospodářské soutěže, §10 dochází ke ztrátě dominantního postavení na trhu, pokud subjekt podkročí 40% podíl na trhu.

Obrázek 15: Porovnání podílu dodavatelů elektřiny pro roky 2006 a 2017

Podíly dodavatelů na trhu v roce 2006

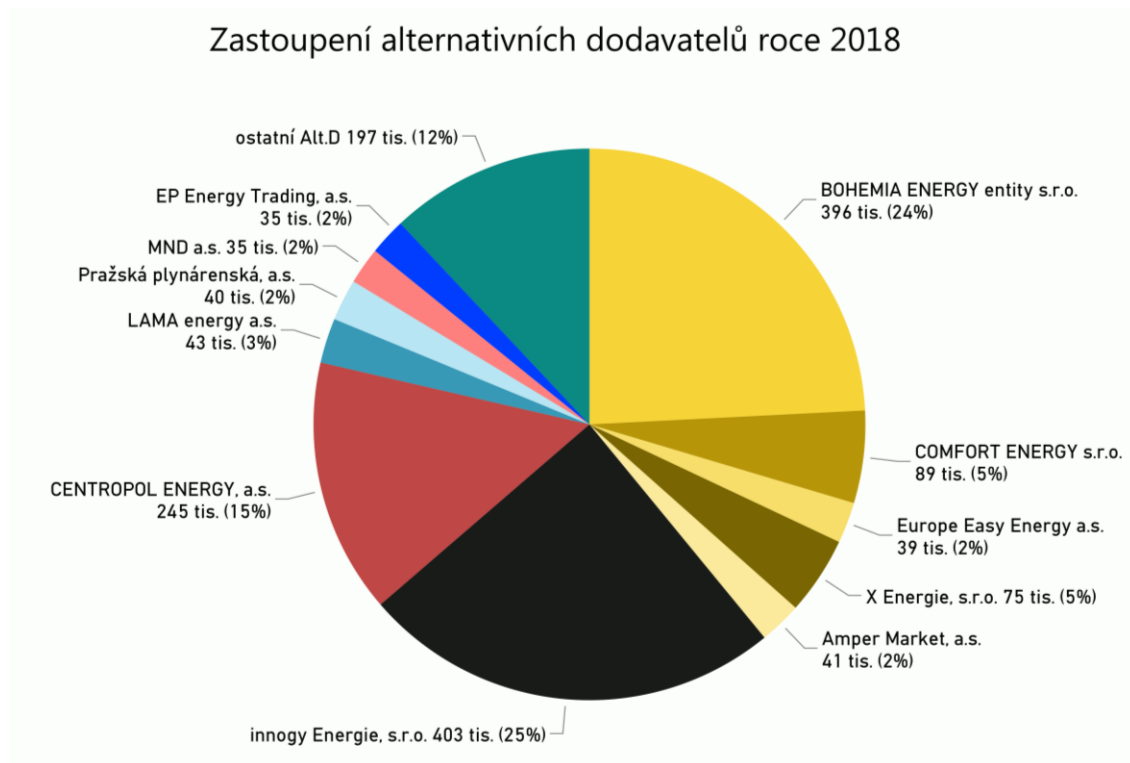
Podíly dodavatelů na trhu v roce 2017

Zdroj: Vlastní zpracování

Vznik dalších významných hráčů na trhu ze skupiny alternativních dodavatelů dále zvyšuje konkurenční prostředí (viz Obrázek 16). Mezi Alt.D se profilují tři noví dodavatelé (Innogy Česká Republika; Bohemia Energy Holding; Centropol Energy).

Obrázek 16: Graf počtu ODM Alt.D v roce 2018

Zdroj: Vlastní zpracování

5 ZÁVĚR

Práce řeší problematiku liberalizace českého trhu s elektřinou pro koncové zákazníky v období od začátku liberalizace trhu roku 2006 do roku 2018. Práce je specifická pro délku zkoumaného období a uceleným rozsahem zkoumané problematiky. Uvedené závěry mohou být podkladem pro podrobnější analýzu prostředí.

Neregulovaná složka platby vyjádřená jako *průměrné nabídkové ceny elektřiny na dobu neurčitou pro maloobchodní domácnost (PNCe)* v ČR nekoreluje s „velkoobchodní“ *nákupní cenou elektřiny na českém trhu (NkC)* v celém sledovaném období. Korelaci lze vysledovat pouze v období 2006 – 2014. Po roce 2014 dochází k přesunu konkurenčního prostředí mimo nabídku *produktů elektřiny (PRel)* na dobu neurčitou. Nabídková cena *PRel* na dobu neurčitou stagnuje při poklesu velkoobchodních cen na burzách.

Dochází ke změně marže dodavatelů. Marže dodavatelů se ve sledovaném období 2006 až 2018 zvýšily. Vliv konkurenčního prostředí je v tomto ohledu druhořadý. Nelze jednoznačně říci, jak rostoucí konkurence na trhu zpomaluje růst marže. Lze tvrdit, že konkurence se uplatňuje v rámci jednotlivých distribučních soustav, kde je možné vyčíslit o kolik je nabídková cena alternativních dodavatelů nižší, než nabídka tradičního dodavatele. Přítomnost alternativních dodavatelů na trhu ve sledovaném období (kromě krizového období 2014 – 2016) snižuje marže dodavatelů, snižuje rovnovážnou cenu na trhu a přispívá ke konkurenčnímu prostředí.

Český trh s elektřinou lze pro koncového zákazníka označit za konkurenční. U největšího dodavatele došlo k poklesu počtu zákazníků, vyjádřenému jako počet *odběrných míst (ODM)*, z 62 % v roce 2006 na 44 % v roce 2017. V současné době nemá na českém trhu s elektřinou žádný dodavatel dominantní postavení. Alternativní dodavatelé v tomto období získali 24 % zákazníků.

Vliv umožnění volby dodavatele elektrické energie přispívá ke snížení celkové platby za elektřinu. Svým dopadem do výsledné platby je tento vliv spíše okrajový. Vzhledem k výraznému nárůstu platby za ostatní složky elektřiny se na celkové platbě téměř neprojeví.

Vlastní proces liberalizace českého energetického prostředí proběhl úspěšně a ve spojení s aktivním výkonem dohledu Energetického regulačního úřadu dává dnes

koncovému zákazníkovi možnost svobodné a férové volby dodavatele. Aktivní zákazník může na platbě za elektřinu významně ušetřit. K dosažení nižší platby musí přejít k výhodnějšímu dodavateli, pokusit se vyjednat si, co možná nejvhodnější produkt a hospodárně využívat elektřinu.

I. SUMMARY

This study focuses on the situation of the Retail electricity market in the Czech Republic. The energy market is subject to vast regulations. There is regulated access to the transmission network, to the distribution systems, to the potential construction of power plants and also to the construction and operating of electrical grids. The regulations are provided by the state authorities - Energy Regulatory Office of the Czech Republic - ERÚ (production control), Czech Transmission System Operator - ČEPS (transfer network) and the Czech Electricity and Gas Market Operator - OTE.

Since 1st January 2006, the electricity supply market has been liberalized by the Energy Act No. 186/2006. The entry of many new traders influenced the retail price. However, the price was also influenced by the wholesale price of energy. The following analysis of the retail electricity market in relation to broad conditions is a subject of this study.

The goal of this study is reached through comparison between the electricity price list offers and the supplier cost price of electricity. This study is based on the non-fixed price list offers. The supplier cost price of electricity is in relation to the exchange stock price. The stress is laid on distinguishment between traditional and alternative suppliers. The relationship between traditional and alternative suppliers is observed and under these conditions the impact on the final consumer is evaluated.

KEY WORDS

retail, electricity market, deregulation process, electricity supplier, final consumer

II. SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ.

Antimonopolní úřad řeší nákup firmy Amper Market společností Europe Easy Energy. (2018 August 2). *E15.cz*. Retrieved from <https://www.e15.cz/byznys/prumysl-a-energetika/antimonopolni-urad-resi-nakup-firmy-amper-market-spolecnosti-europe-easy-energy-1349548>

Bartoš, T. (2012). *Liberalizace energetického trhu v Evropské unii a vývoj cen v členských zemích*. (Diplomová práce) Brno: MUNI.

Bechník, B. (2012). Z čeho se skládá cena elektřiny. *Tzbinfo*. Retrieved from <https://www.tzb-info.cz/ceny-paliv-a-energie/8306-z-ceho-se-sklada-cena-elektriny>

CenyEnergie. (2014). *Podvůdky: Bohemia Energy je největší, ale za jakou cenu?*. Retrieved from <https://www.cenyenergie.cz/podvudky-bohemia-energy-je-nejvetsi-ale-za-jakou-cenu/#/promo-ele-mini>

Českomoravská komoditní burza Kladno [ČMKBK]. (n.d.). *Profil komoditní burzy*. Retrieved from <https://www.cmkbk.cz>

ČEZ Distribuce. (n.d.). *Pravidla provozování DS*. Retrieved from <https://www.cezdistribuce.cz/cs/energeticka-legislativa/pravidla-provozovani-ds.html>

ČEZ. (2007). *Tisková konference k výsledkům hospodaření Skupiny ČEZ za rok 2006*. Retrieved from <https://www.cez.cz/edee/content/file/o-spolecnosti/cz-q2006-iv-cez-group-tiskova-konference-final.pdf>;

ČEZ. (2009). *Tisková konference k výsledkům hospodaření Skupiny ČEZ za rok 2008*. Retrieved from https://www.cez.cz/edee/content/file/investori/cz_q2008_iv_cez_group_tiskova_konference.pdf

Dhir, R. (2018). *Forward Contract Definition*. Investopedia. Retrieved from <http://www.investopedia.com/terms/f/forwardcontract.asp>

DRNEK, L. (2005). *Obchod s elektřinou na liberalizovaném trhu – využití derivátních produktů*. (Bakalářská práce) Praha: FSV UK.

EEX AG. (n.d.). *EEX AG – About us*. Retrieved from <https://www.eex.com/en/about/eex/eex-ag>

Eisner, M. (2015). *Změna dodavatele energií - jak se nenechat oklamat*. Praha: Michal Eisner v nakl. Mare-Czech.

EON distribuce. (n.d.). *Předpisy a smlouvy pro elektřinu*. Retrieved from <https://www.eon-distribuce.cz/predpisy-smlouvy-pro-elektrinu>

ERÚ. (2018). *Platná cenová rozhodnutí*. Retrieved from <https://www.eru.cz/elektrina/cenova-rozhodnuti/platna-cenova-rozhodnuti>

ERÚ. (2019). *Zprávy o provozu elektrizační soustavy*. Retrieved from <https://www.eru.cz/zpravy-o-provozu-elektrizacni-soustavy>

ERÚ. (n.d.). *Kalkulátory/srovnání nabídek*. Retrieved from <https://www.eru.cz/cs/informacni-centrum/kalkulatory-srovnani-nabidek>

EUR-Lex. (2003a). *NAŘÍZENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY (ES) č. 1228/2003 ze dne 26. června 2003 o podmínkách přístupu do sítě pro přeshraniční*

obchod s elektřinou. Retrieved from <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/PDF/?uri=CELEX:32003R1228&from=CS>

EUR-Lex. (2003b). *SMĚRNICE EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY 2003/54/ES ze dne 26. června 2003 o společných pravidlech pro vnitřní trh s elektřinou a o zrušení směrnice 96/92/ES*. Retrieved from <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/PDF/?uri=CELEX:32003L0054&from=CS>

EUR-Lex. (2007). *AN ENERGY POLICY FOR EUROPE*. Retrieved from <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=LEGISSUM%3A127067>

Euroskop. (n.d.). *Lisabonská smlouva o Evropské unii a smlouva o založení Evropské unie*. Retrieved from http://www.euroskop.cz/gallery/2/738-lisabonska_smlouva.pdf

Halada, J. (2018). Halada: Písařík si přivedl do holdingu „zlobivé dítě“. (2018 August 30). *Parlamentnílisty.cz*. Retrieved from <https://www.parlamentnilisty.cz/arena/nazory-a-petice/Halada-Pisarik-si-privedl-do-holdingu-zlobive-dite-549611>

Chemišinec, I. (2010). *Obchod s elektřinou*. Praha: Conte.

Chen, J. (2015). *Futures*. Investopedia. Retrieved from <http://www.investopedia.com/terms/f/futures.asp>

Chen, J. (2018). *Over-The-Counter Market*. Investopedia. Retrieved from <http://www.investopedia.com/terms/o/over-the-countermarket.asp>

Kacvinský, P. (2007). *10 let regulace v elektroenergetice*. Jihlava: Energetický regulační úřad.

Kodex. (n.d.). *Kodex PS*. Retrieved from <https://www.ceps.cz/cs/kodex-ps>

König, P., Lacina, P., & Přenosil, J. (2006). *Učebnice evropské integrace*. Brno: Barrister & Principal.

Michalik, M. (2016). *Elektřina jako komodita a její specifické vlastnosti ve srovnání s největším trhem světa*. FXstreet.cz. Retrieved from <https://www.fxstreet.cz/mic-elektřina-jako-komodita-a-jeji-specificke-vlastnosti-ve-srovnani-s-nejvetsim-trhem-sveta.html>

MPO (2018). *Informace o vývoji komoditního trhu a činnosti komoditních burz v působnosti Ministerstva průmyslu a obchodu za rok 2017*. Retrieved from <https://www.mpo.cz/cz/stavebnictvi-a-suroviny/komoditni-burzy/informace-o-komoditnim-trhu/informace-o-vyvoji-komoditního-trhu-a-cinnosti-komoditních-burz-v-působnosti-ministerstva-prumyslu-a-obchodu-za-rok-2017--238486/>

MŽP. (n.d.). *Pařížská dohoda*. Retrieved from https://www.mzp.cz/cz/parizska_dohoda

Nový tah ČEZ: Jedná s bankami o prodeji elektřiny na 10 let dopředu. (2010, November 18). *Hospodářské noviny*. Retrieved from <https://byznys.ihned.cz/c1-48220620-novy-tah-cez-jedna-s-bankami-o-prodeji-elektřiny-na-10-let-dopředu>

OTE. (2019). *Statistika*. Retrieved from www.ote-cr.cz/cs/statistika/mesicni-zprava-elektřina

PRE distribuce, a.s.. (n.d.). *Pravidla provozování distribuční soustavy*. Retrieved from <https://www.predistribuce.cz/cs/distribucni-sit/legislativni-predpisy/pravidla-provozovani-distribucni-soustavy/>

- PXE. (2018). *Výroční zpráva 2017*. Retrieved from https://www.pxe.cz/Pxe_downloads/Info/vz17-cz-PXE.pdf
- PXE. (2019). *Statistika*. Retrieved from <https://www.pxe.cz/dokument.aspx?k=Statistika>
- PXE. (n.d.). *Co je PXE?*. Retrieved from www.pxe.cz
- Regionální provozovatelé distribučních soustav (RPDS). (n.d.). Retrieved from <http://rael.ru/inside/experience/cz.report.2010/rz/rpds/index.htm>
- Rejnuš, O. (2008). *Finanční trhy*. Ostrava: Key Publishing.
- Schindler, J. (2016). *Bohemia Energy převezme část podniku RIGHT POWER*. Tzbinfo. Retrieved from <https://www.tzb-info.cz/119361-bohemia-energy-prevezme-cast-podniku-right-power>
- The National Archives. (1989). *Electricity Act 1989, UK*. Retrieved from <https://www.legislation.gov.uk/ukpga/1989/29/contents>
- The UNFCCC. (n.d.). *The Paris Agreement*. Retrieved from <https://unfccc.int/process#:a0659cbd-3b30-4c05-a4f9-268f16e5dd6b>
- Topinková, K. (2014). *Je možné definovat dominantní postavení na trhu?*. (Bakalářská práce) Praha: VŠE.
- Tzbinfo. (2016). *ÚOHS schválil Bohemia Energy koupí Europe Easy Energy*. Retrieved from <https://energetika.tzb-info.cz/118282-uohs-schvalil-bohemia-energy-koupi-europe-easy-energy>
- Tzbinfo. (2017). *Skupina Bohemia Energy má milion zákazníků*. Retrieved from <https://www.tzb-info.cz/ceny-paliv-a-energi/120610-skupina-bohemia-energy-ma-milion-zakazniku>
- ÚOHS. (2018). *Europe Easy Energy může převzít Amper Market*. Retrieved from <https://www.uohs.cz/cs/hospodarska-soutez/aktuality-z-hospodarske-souteze/2472-europe-easy-energy-muze-prevzit-amper-market.html>
- Vašíček, J. (2003). *Ceny a náklady v energetice: Prices and cost in power sector*. Praha: České vysoké učení technické.
- Veselý, J. (2011). *Naše dealery hlídáme, tvrdí šéf firmy, která přetahuje zákazníky ČEZ*. iDNES.cz. Retrieved from https://www.idnes.cz/ekonomika/domaci/problemy-s-prodejci-mame-jen-u-promile-smluv-tvrdi-majitel-centropolu.A110815_1634996_usti-zpravy_alh
- Zágora, M. (2014). *Analýza a predikce ceny futures na elektřinu*. (Diplomová práce). Praha: ČVUT.
- Zmeškal, Z. *Regulace a liberalizace odvětví energetiky v České republice a zemích EU* (2005). In: Financial Management of Firms and Financial Institutions: international scientific conference, Ostrava, VŠB Ostrava.

III. SEZNAM OBRÁZKŮ A TABULEK

Seznam obrázků

Obrázek 1: Zajištění prodeje Skupiny ČEZ	19
Obrázek 2: Graf vývoje cen ročních kontraktů obchodovaných na PXE	19
Obrázek 3: Graf základního rozdělení platby za elektřinu	23
Obrázek 4: Graf podrobné rozdělení platby za elektřinu dle jednotlivých složek.....	24
Obrázek 5: Graf vývoje počtu zákazníků PRE (Sk.) a počtu ODM v DS PRE.....	28
Obrázek 6: Graf nárůstu počtu ODM Alt.D	31
Obrázek 7: Graf vývoje počtu ODM největších dosud působících Alt.D	32
Obrázek 8: Graf PNCE ve vztahu k nákupní ceně	33
Obrázek 9: Hospodářský vývoj v ČR – Roční změna HDP a Průměrné hrubé mzdy	35
Obrázek 10: Nabízené PREl dodavatelem PRE v DS PRE v roce 2018.....	36
Obrázek 11: Graf porovnání Alt.D s Tr.D dle DS – pro distribuční sazbu D01d.....	37
Obrázek 12: Graf porovnání Alt.D s Tr.D dle DS – pro distribuční sazbu D02d.....	37
Obrázek 13: Graf porovnání Alt.D s Tr.D dle DS – pro distribuční sazbu D25d.....	38
Obrázek 14: Graf porovnání Alt.D s Tr.D pro celou ČR dle distribuční sazby.....	39
Obrázek 15: Porovnání podílu dodavatelů elektřiny pro roky 2006 a 2017.....	40
Obrázek 16: Graf počtu ODM Alt.D v roce 2018	40

Seznam tabulek

Tabulka 1: Srovnání jednotlivých parametrů krátkodobých trhů s elektřinou.....	14
Tabulka 2: INTRA-DAY MARKET RESULTS - 01. 11. 2018.....	20
Tabulka 3: INTRA-DAY MARKET RESULTS - 01.07.2018.....	21
Tabulka 4: Zahrnuté ceníky do výpočtu PNCE po roce 2010	30
Tabulka 5: Výčet jednotlivých skupin pro Tr.D zahrnutých do sestavy v každém roce..	30
Tabulka 6: Počet skupin Alt.D , které se podílely na tvorbě PNCE	31

IV. SEZNAM PŘÍLOH

A. SLOVNÍČEK	50
B. SEZNAM ZKRATEK	52

V.PŘÍLOHY

A. SLOVNÍČEK

alternativní dodavatel (Alt.D) je dodavatel, který nepatří do vlastnické skupiny (holdingu) v níž je zároveň sesterská společnost spravující distribuční území

distributor zajišťuje distribuci elektřiny do odběrného místa zákazníka. Jeho volba není možná, je dán územně. Je majitelem měřicího přístroje – elektroměru.

dodavatel držitel licence ERÚ pro obchod s elektřinou, není majitelem rozvodných zařízení, elektřinu nakupuje na burze nebo od jiného obchodníka a dodává ji zákazníkům. Dodavatele si odběratel může svobodně vybrat.

Energetický regulační úřad (ERÚ) ustanoven Energetickým zákonem, dozorový orgán, zabývá se šetřením soutěžních podmínek, regulací cen, podporou hospodářské soutěže, podporou obnovitelných zdrojů energie (OZE). Vydává licence na podnikání v jednotlivých energetických odvětvích.

chráněný zákazník FO/PO, která má nárok na připojení k distribuční soustavě a na dodávku komodity ve stanovené kvalitě a za regulované ceny

konečný zákazník též jen **zákazník**, je pro potřeby této práce myšlena fyzická nebo právnická osoba, která odebírá elektřinu za účelem její spotřeby

odběratel je právnická nebo fyzická osoba odebírající elektřinu, odběr je měřen na

odběrném místě (ODM) je místo které je vybaveno patřičným elektrickým zařízením včetně měřících transformátorů, nebo jiným způsobem na základě dohody.

Rozlišujeme následující kategorie:

maloodběratel domácnost (MOO) připojený na hladině nízkého napětí

maloodběratel podnikatel (MOP) připojený na hladině nízkého napětí

velkoodběratel (VO) odběratel připojený na hladině vysokého nebo velmi vysokého napětí

Operátor trhu, OTE, a.s. organizuje krátkodobý trh s elektřinou a plynem, vyhodnocuje odchylku za celou ČR, poskytuje účastníkům trhu skutečné hodnoty dodávek

oprávněný zákazník fyzická nebo právnická osoba, která má právo přístupu k distribuční soustavě, a to za účelem volby dodavatele

tradiční dodavatel (Tr.D) náleží do vlastnické skupiny (ČEZ, Eon, PRE) jejíž součástí je sesterská společnost spravující distribuční území

unbundling proces oddělení výroby elektřiny od služeb přenosu a distribuce elektřiny. Unbundling dělíme dle podstaty na účetní, manažerský, právní a vlastnický unbundling.

B. SEZNAM ZKRATEK

Alt.D	alternativní dodavatel
BCPP	Burza cenných papírů Praha
CEESEG	CEE Stock Exchange Group
DAX	Deutsche Börse Group
DS	distribuční soustava
EEX	European Energy Exchange, Evropská energetická burza
EPET	EP ENERGY TRADING, a.s.
EPH	Energetický a průmyslový holding, a.s.
ERÚ	Energetický regulační úřad
ESUO	Evropské společenství uhlí a oceli
KBP	Komoditní burza Praha
LPX	Leipzig Power Exchange
MOO	maloodběratel domácnost
MOP	maloodběratel podnikatel
NkC	nákupní cena elektřiny na českém (velkoobchodním) trhu
NT	nízký tarif
ODM	odběrné místo
OZE	obnovitelné zdroje energie
PNCe	průměrná nabídková cena elektřiny na dobu neurčitou pro maloodběratele - domácnost
PPDS	Pravidla provozování distribuční soustavy
PpS	poskytování podpůrných služeb
PRel	produkt elektřiny, elektrický produkt (např. Eon, Elektřina Standard)
PřS	přenosové služby
PXE	Power Exchange Central Europe, a.s., Energetická burza Praha
Sk.	vlastnická skupina
Tr.D	tradiční dodavatel
VO	velkoodběratel
VT	vysoký tarif